National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. ON4

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL
JA NELJAPÄEVAL

Nr. 79 (3371) XXXVI aastakäik | Teisipäeval, 27. oktoobril 1987 — Tuesday, October 27, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

Vaade Eesti Maja suurele saalile Tiit Madisson-Veljo Kalep'i kõnekoosolekul.

Rahvamass Toronto Eesti Majas

Eestist tulnud vabadusvoitleja tutvustas sealseid olukordi

Möödunud neljapäeval toimus Toronto Eesti Majas suursündmus — äsja Eestist välja pääsenud vabadusvõitleja Tiit Madisson pidas kõnet ja mängis 23. augustil Tallinna Hirvepargis lindistatud sõnavõtte, aplausi ja laulu. Teda toetas omalt poolt juba mõned kuud Kanadas elanud Veljo Kalep, kes koos temaga aastal 1980 vangistati ja Tallinna Patarei-vanglas kinni istus.

Eesti Maja suur saal oli kuulajatest tulvil — saali maht olevat (istekohtadega) 600 inimese ümber. Kuid kuna tublisti rahvast püsti seisis, mööda seinaveerusid ja koridoriski, siis võib hinnata neid 700—800 peale. Kui Madisson kõneles — ja ta rääkis peast, lihtas keeles, ilma mingi kirjatükita — siis oli saal surmavaikne, nii et „oleks võinud nõela kukkumist kuulda."

Kõigepealt esitles teda muidugi EKN'u esimees Laas Leivat, kes rääkis lühidalt ta Rootsi pääsust, reisist USA-s ja saabumist Vancouverist kesknädalal. Kuid peale selle lendas ta veel neljapäeva hommikul Montreali, et seal Kanada Parlamendi Inimõiguste Komisjoni ees esineda ja Eesti olukorda selgitada. Tal oli seal tõlgiks kaasas EKN'u abipresident prof. Puhvel.

Madisson rääkis olukorrast Eestis, demonstratsioonidest saastamise vastu, muinsuskaitse seltsidest mis venelaste poolt luubi alla on võetud — kuid eriti ja ekstra 23. augustil 1987 toimunud Hirvepargi meeleavaldusest Tallinnas. Sellest meeleavaldusest mängis ta ka umbes pooletunnist Kalju Mätiku poolt valmistatud audio-linti, kus ta oma, Heiki Ahoneni, Lagle Pareki ja Jüri Mikk'i sõnavõtud olid kuulda. Otse hämmastav, kui avameelselt nad rääkida julgesid — küüditamistest, Stalini terrorist, Eestimaa anastamisest Molotov-Ribbentropi pakti tagajärjel. Nagu Madisson ise mainis, oleks alles aasta-poolteist tagasi see täiesti võimatu olnud. Kuid seekord olid isegi Julgeoleku-mehed (loe KGB) viisakad ning Hirveparki oli toodud eesti keelt rääkivaid miilitsaid, kuigi harilikult Tallinna miilitsameeskonnad pidid ainult vene keelt oskama.

Selle meeleavalduse eel-lugusid rääkides mainis Madisson, et muidugi oli neile eeskujuks

(Järg lk. 10)

Valli Martini nimelise EESTI NÄITEKUNSTIFONDI
toetusetendus
Eesti värviline helifilm
TIINA
August Kitzbergi näidendi LIBAHUNDI ainetel.
Lavastus: Edmund Martin. Originaalmuusika: Taavo Virkhaus
TIINA: VALLI MARTIN
MARI: OUDI KALM MARGUS: TARVO KASS
ja üle sajapealine tegelaskond.
Filmil on ingliskeelne all-tekst — dialoogide ingliskeelne tõlge.
Etendused: Laupäeval, 21. novembril OISE kinoteatris 252 Bloor West
Algused: kell 6 ja 8.30 õhtul. Toetuspääsmed: $10.- noored (alla 12) $6.-

AK korraldab MARDIPIDU
„Tulevik ja Minevik"
30. oktoobril 1987 kell 8 õ.
Tartu College'is
Sissepääs kostüümis $5.—, kostüümita $8.—
SUUPISTED • BAAR • MUUSIKA (Emba-Kumba)

Timmas
WILDERNESS FORMS, Uued akvarellid
KARNEY DANIELS GALLERY, 11 Yorkville Ave.
(Yonge lähedal)
Näituse avamine neljap., 29. okt. kell 5—9 õhtul
Galerii ajad: esmasp.-laup. 10-6, tel. 964-1122
Näitus lõpeb 17. nov. 1987

JÕULULAAT
pühapäeval, 1. novembril kell 12—4
Eesti Maja keskmises saalis
MÜÜGILAUAD • KOHVILAUD
Gaidlipkond „PÕHJALA TÜTRED"

Walter Lood'i
VI iseseisev
MAALIDE
NÄITUS
14. ja 15. nov. kell 1—9 p.l.
Eesti Maja väikeses saalis

Maalikunstnik ARVILLE PUSTRÖM-UUS
KUNSTINÄITUS
Toronto EESTI MAJA näituse saalis
958 Broadview Ave.
reedel, 6. nov. kell 2—9
Avatud: laupäeval, 7. nov. kell 10 e.l.—9 õhtul
pühapäeval, 8. nov. kell 11—5 p.l.

Lana Kasak'u
SULEKUNSTINÄITUS
Edwards Gardenis, 777 Lawrence Ave. E.
(Leslie nurgal)
6., 7., 8. novembril kella 10—6, pühapäeval 12—6
Näitus „Cornucopia" esitab veel igasuguseid teisi käsitöid ja palju muud.
KÕIK ON KUTSUTUD

EESTI RAHVUSTEATER esitab
pühapäeval, 8. novembril s.a. kell 3.30 p.l.
Castle Frank High School auditooriumis
711 Bloor St. E.
Oskar Lutsu „TAGAHOOVIS"
Kõne: Hannes Oja Lavastus: Endla Komi Lavaseade: A. & M. Meiusi
KAASTEGEVAD: Valve Tali, Heino Halling, Oudi Kalm, Eric Kastein, Endla Komi, Piret Komi, Richard Laanvere, Meeri Lehesalu, Elna Libe, Harry Lillioja, Esko Luksepp, Pia Metsala, Peter Roose, Martin Toomes, Leiki Veskimets, Kalle Viires, Karin Vähi ja Enno Õunapuu.
Pääse: $12.00, õpilastele $6.00 eelmüügil Abistamiskomitees

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem.

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss.

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni.

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—.

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.50, esiküljel $6.50.

Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Kahuripaugud Pärsia lahel

Pärsia lahel on olukord muutunud viimaste päevade kestel üha pinevamaks ja Washingtonis räägitakse juba suurema sõjalise kokkupõrke võimalustest. Uut õli suuremate sõjaliste operatsioonide võimaluste tulle on valanud kaks häirivat vahejuhtumit — Ühendriikide lipu all sõitva Kuveidi suure tanklaeva ründamine Iraani rannikult väljatulistatud raketiga ja pärast seda toimunud ameerika sõjalaevade tasumisrünnak, millega süüdati põlema ja hävitati kaks Pärsia lahes asuvat Iraani õliplatvormi, mis Washingtoni andmetel olid ühtlasi radarijaamadeks.

Olukorra tõsidust arvesse võttes kaalus Ühendriikide valitsus eesotsas president Reaganiga koostöös Kongressiga mitu päeva Iraani raketirünnakuga seoses tekkinud kriisi ja jõudis lõpuks seisukohale, et ameeriklastel tuleb tegutseda, kui nad ei taha kaotada oma prestiizhi ja julgustada passiivsusega Teherani uutele kallaletungidele. Ettevaatuse mõttes teostati tasumisrünnak võrdlemisi väikeses ulatuses, kuna Ühendriikide sõjalaevastikul ja lennukite emalaevalt startinud lennukitel oleks võimalus olnud anda surmahoopi ka Pärsia lahe rannikul asuvatele Iraani raketibaasidele.

Iraani agressiivsuse ja sõjakuse tulemusena on ameeriklased vastu nende tahtmist kistud kuuma sõja operatsioonidesse. Esialgsed kavatsused, piirduda Pärsia lahes ainult oma laevastiku jõu demonstratsiooniga ja tähelipu näitamisega, on jooksnud Iraani ülbe sõjakuse karidele ning Washingtonis kostab juba Reaganiga opositsioonis olevate poliitiliste ringkondade ridadest hääli, et valitsus sooritas suure eksisammu kui ta siirdus sõjalaevadega Pärsia lahte korda pidama, tanklaevade liiklust kaitsema ning Iraani vaos hoidma.

Ameeriklastele on kahtlemata pettumuseks, et Iraak ei ole võimeline Iraani õlieksporti pidurdama, mis annab võimaluse Homeinile ja tema jüngritele agressiivselt pikka ja kulukat sõda pidada. Iraani õli väljaveotsentrumiks on Kharg'i saar, kust saadetakse teistesse riikidesse 80 prots. Iraanist väljaminevast õlist. Praegu läheb Kharg'ist teele umbes 1,5 miljonit tonni õli päevas ja võttes arvesse saare õliseadmete tähtsust, on Iraani ülemjuhatus kohalikku õhukaitset pidevalt tõhustanud. On väga võimalik, et siia on toodud ka need Hawk tüüpi õhukaitseraketid, mis ameeriklased müüsid Iraanile Iraani-contra afääri raamides.

Sõjalised eksperdid imestavad eriti, miks Iraagi lennuvägi pole suutnud senini Khargis asuvaid õliseadmeid hävitada, kuna see vähendaks tunduvalt Iraani sissetulekuid ja piiraks uute relvade muretsemist. Iraagi lennuväe tagasihoidlikkust võib ühest küljest seletada vajalike rünnaklennukite puudumisega, mis oleksid võimelised madallennuga oma eesmärke atakeerima, kuid Iraagi lendurid peaksid võimelised olema ka praeguste võimaluste juures Kharg'i seadmeid hävitama, kui nad läheneksid oma eesmärgile mitmes lainest mitmest suunast ja mitmest erinevast kõrgusest, lüües sellega segi tõrjesüsteemi. Võibolla on õigus nendel asjatundjatel, kes irooniliselt kalkuleerivad, et Iraagi õhujõud on pannud lootuse ameeriklastele, kes seoses sõja laienemisega on sunnitud oma lennuväge aktiivselt rakendama ja Kharg'i purustama.

Mõned nädalad tagasi tundusid sellised mõtted soovunelmatena, kuid need on muutunud nüüd, pärast Ühendriikide ristlejate rünnakut Iraani õliplatvormidele, võrdlemisi realistlikeks. Teheranist kostavad pärast platvormide hävitamist ähvardavad hääled, mis tõotavad tasumisaktsioone ameeriklaste vastu ning ei taha midagi teada sellest, et terava konflikti USA-ga tekitas Iraani raketirünnak Ühendriikide lipu all sõitvale Kuveidi tanklaevale. Võttes arvesse Iraani juhtkonna fanatismi ja ameeriklaste-vihkamist tundub väga tõenäolisena, et Iraan sooritab kas Pärsia lahel või mujal uue ataki Ühendriikide vastu. Sellele järgneb loomulikult ameeriklaste vastuaktsioon ja selline samm-sammuline sõjategevuse laienemine viib lõpuks suurte sõjaliste operatsioonideni, mille raamides tõesti ameerika lennuvägi võib hakata lööma Kharg'i õliseadmetele surmakella.

Kuid Washingtoni ei häiri mitte ainult küsimus, mida plaanitseb Homeini oma süngete mõttekaaslastega tulevikus, vaid ameerika poliitikute und häirib ka Kremli suhtumine Pärsia lahe sündmustesse ja Ühendriikide-Iraani konflikti. Kas venelased suvatsevad jääda rahulikeks pealtvaatajateks, kui sõjategevus Pärsia lahel laieneb ja N. Liidu huvisid hakkab riivama? — see on küsimus, mis piinab Ühendriikide poliitilist ja sõjaväelist juhtkonda kindlasti rohkem kui Homeini tulevikuplaanide mõistmine.

K.A.

Desertöör tahab USA-sse tagasi

MOSKVA (Reuter) — Ühendriikide armeest ära hüpanud 22-aastane reamees Wade Roberts, kes möödunud aprillis N. Liidus asüüli palus, on nüüd valmis koos oma Lääne-Saksa pruudiga koju tagasi pöörduma. Ta ütleb, et talle üldiselt meeldib Venemaal, kuid tema ema kiusatakse Kalifornias taga ja ta peab sellepärast välja ilmuma, et oma teenitud karistust ära kanda. Varemalt teatati, et tema pruut ei olnud üldse rahul eluga N. Liidu väikelinnas, kuhu neid oli saadetud.

Lühiuudiseid

QUEBEC CITY — Kuninganna Elisabeth oma külaskäigul Quebeci provintsi pealinna kiitis heaks Meech järve kokkulēppe, mis kindlustab prantsuskeelt rääkivale provintsile „eriseisundi". Viimane kord kui ta siin külas käis hakkasid quebec'lased märatsema ja politsei pidi tosinaid arreteerima.

WASHINGTON (UPI) — President Reagan kinnitas, et ta pooldab Kanada—USA vahelist kaubanduslepingut ja probleem selle kinnistamisega on ainult Kanada parlamendis. Samal ajal kaebas Kanada välisminister Joe Clark, et USA viljamüük N. Liidule lõikab ära Kanada soodsad viljamüügivahekorrad kommunistidega.

WASHINGTON (UPI) — President Reagan ei nõustunud nimetamast järgmise tippkohtumise daatumit, kuid ta lisas et selline kohtumine kindlasti toimub. Gorbatshov pidavat tulema USA-sse külla ja vaatama ka siin pisut ringi. Vahepeal olid Moskvas koos USA välisminister George Shultz ja N. Liidu välisminister Eduard Shervarnadze, et võimalikule tippkonverentsile teed tasandada.

NEW YORK (CP) — Nii New Yorgi kui ka Toronto börsil langesid aktsiatehinnad hoolimata kesknädalasest tõususeisust ja president Reagani poolt väljakuulutatud pidurdamisaktsioonist. Neljapäevaõhtuses telesaates ütles Reagan, et ta kohtub Kongressi juhtivate isikutega nii pea kui võimalik, defitsiidi kärpimise üle läbi rääkimisteks.

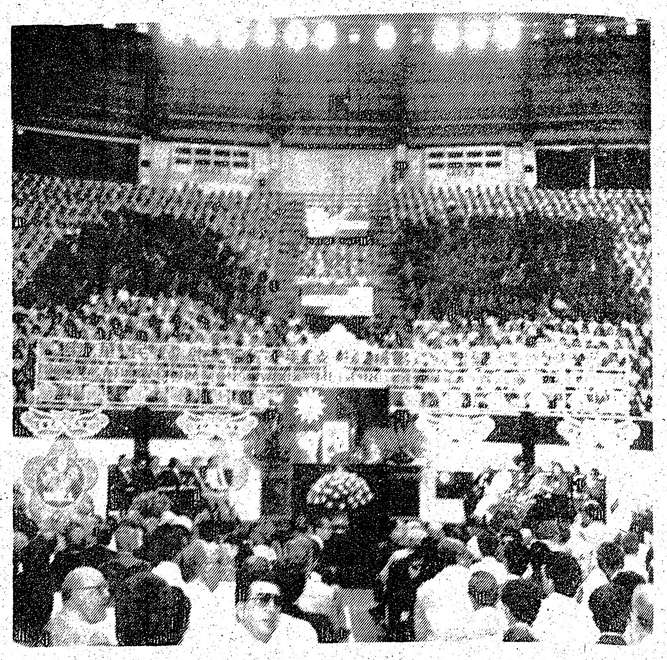

Konverentsi avamine Taipeis.

Anti-kommunistide Maailma-konverents

15. augustist kuni 23. augustini toimus 20. WACL (Maailma Antikommunistliku Liidu) konverents Taipeis, Taivanis. Sellest võttis osa 470 delegaati 110 maalt. Eestlastest viibis konverentsil Balti Vabadusliidu esimees Avo Piirisild Los Angelesest ja Arvo Horm Rootsist (Maailma Antikommunistliku Liidu eesti osakonna esimees). Seekord võttis konverentsist osa ka leedulasi ja ukrainlasi, viimaste seas Myron Korapas, endise USA presidendi Gerald Fordi assistent.

USA'st viibis konverentsil USA kongressiliikmed Earl Hutto, Robert Tallon, Ralph Hall, Charles Wilson, Richard Ichord, Arizona osariigi kuberner Evan Mecham, USA kindral John K. Singlaub ja Reed Irvine (Accuracy in Media). Münchenist oli kohale sõitnud ABN president Slava Stetsko ning Rootsist Birger Hagar ja Bertil Häggman. Norrast oli Petter Krosby ja Soomest Heimo Rantala, Heikki Eskelinen ja Pertti Torni.

Konverentsi üldteemaks oli „Common Security Through Freedom" (Ühine julgeolek vabaduse kaudu) ning konverentsi kuulutas avatuks 15. augustil komitee auesimees dr. Ku Cheng-Kang. Iga päev olid loengud ja ettekanded, mis suuremas osas tegelesid Puna-Hiina ja Hongkongiga.

Ühel päeval esitati ettekanne „30 aastat antikommunistlikku tegevust" ja seal arutati ka Nõukogude Liitu ja Ida-Euroopa maid. Seda ettekannet juhatas üks hiina professor.

Õhtuti toimusid banketid, korraldatud Rahvusliku Hiina tegelaste poolt. Külalisi viidi vabal ajal Taipei teatritesse, muuseumidesse ning ringreisidele. Balti küsimus kerkis tihti esile just peale loengut, küsimuste perioodil, kus eriti ukraina delegatsioon selle üles tõstis.

Konverentsile saatis oma tervitused ka USA president Ronald Reagan. Konverentsi lõpp-deklaratsioonis nimetati, et konverentsist osavõtjad soovivad Eesti, Läti ja Leedu iseseisvuse taastamist. 21. Maailma Antikommunistlik Konverents otsustati pidada 1988 aastal Shveitsis.

Rohkem tellijaid — parem ajaleht.

Soovitage

VABA EESTLAST

oma sõpradele!

20. Maailma Antikommunistliku Liidu konverentsist osavõtjad Taipeis, Taivanis. Vasakult Soome Noorteühingu esimees Pertti Torni, Balti Vabadusliidu esimees Avo Piirisild, Soome Antikommunistliku Komitee esimees Heimo Rantala.

Kommentaarid

Näib, et Eestis on Virumaa asuvate fosforiidivarude kasutamisele võtmisel tekkinud ebaselgus ja täpse informatsiooni puudumine. Küsimust püüab „Rahva Hääles" toodud ETA-le antud jutuajamisel selgitada Eesti NSV Ministrite Nõukogu (okupeeritud Eesti valitsus) esimehe (peaministri) asetäitja ja Eesti fosforiidikomisjoni esimees P. Melnik, kelle „selgitus" teeb aga kogu asja veelgi segasemaks.

ETA märgib oma artikli sissejuhatuses, et laialdase avalikustamise tingimustes on seda teemat korduvalt ajakirjanduses, raadios ja televisioonis käsitanud teadlased, kirjanikud, ajakirjanikud ja tootmisjuhid, kusjuures igaüks on välja öelnud oma arvamise. P. Melnik oma intervjuu alguses mainib, et fosforiidiküsimust arutati Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi ja Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee büroo istungeil. Nendel koosolekutel rõhutati, et kaevanduse projekteerimist ei tohi alustada enne kui on tehtud usaldusväärne prognoos kõigi keskkonnamuudatuste kohta. Eesti NSV Ülemnõukogu otsusega käesoleva aasta 29. maist tehti Ministrite Nõukogule ülesandeks jatkata Rakvere (Kabala) fosforiidileiukohaga seotud kompleksuurimuste korraldamist. Praegu ei ole P. Melniku andmetel Kabalas ega Toolsel loodud võimalusi nende nõuete täitmiseks.

Kui ajakirjanik esimehe asetäitjalt päris, kas sellega võib praegusel etapil fosforiidiküsimust lahendatuks pidada, siis vastas P. Melnik tõrjuvalt, et Eesti Ministrite Nõukogu (s.t. valitsus) ei kooskõlastanud NSV Liidu Mineraalväetistootmise ministeeriumi ettepanekuid nende kahe leiukoha hõlvamise kohta ja soovitas Toolsel ja Rakveres kavandatud ehitus- ja montaazhitööd neist välja jätta. Peale selle tehti ettepanek, Eesti kirdeosa fosforiidi- ja põlevkivibasseini täiendavalt teaduslikult uurida.

Kuid milline oli üleliiduliste organite — see tähendab Moskva vastus nendele seisukohtadele? P. Melnik seletas, et N. Liidu Riiklikus Plaanikomitees 25. augustil toimunud nõupidamisel olevat vastu võetud eestlaste ettepanek, Rakvere kaevandust sel sajandil mitte käiku lasta. Kuna räägitakse ainult Rakverest, siis võib järeldada, et Toolsel alustatakse kaevamisega. Jutuajamist jatkates muutuvad P. Melniku seletused ebaloogilisteks ja raskelt mõistetavaiks, kuna ta väidab, et Eesti valitsus jääb oma endisele seisukohale, mis on kooskõlastatud ka N. Liidu Mineraalväetistootmise Ministeeriumiga. Eestlasele jääb mõistmatuks, kuidas Eesti valitsus saab jääda Toolse ja Rakvere kaevanduste käiku laskmise küsimuses oma endisele eitavale seisukohale „kooskõlastades" sealjuures oma otsuse Moskva otsusega, mis nõustub ainult Rakvere kaevanduse rajamise pikendamisega 12 aasta võrra.

Sellest segasest jutuajamisest võib järeldada, et Moskva ei arvesta Eesti keskkonna säilitamisel Eesti valitsuse seisukohtadega, vaid käitub koloniaalvõimuna täpselt nii nagu ta soovib. Tulemuseks on, et Kremlis ei

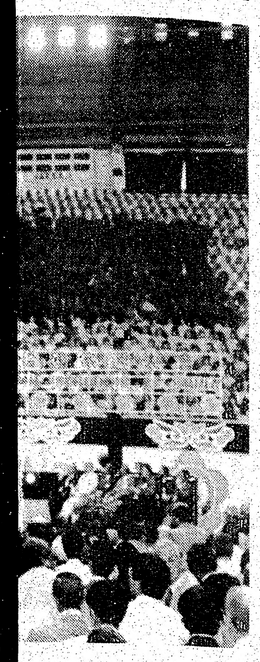

Taipeis.

e
nts

toimus 20. WACL
konverents Taipeis,
110 maalt. Eestlastest
esimees Avo Piirisild
Maailma Antikommu-
es). Seekord võttis
ainlasi, viimaste seas
i Gerald Fordi assis-

essor.
oimusid banketid, kor-
Rahvusliku Hiina tege-
lt. Külalisi viidi vabal
i teatritesse, muuseumi-
ringreisidele. Balti kü-
kis tihti esile just peale
küsimuste perioodil, kus
iina delegatsioon selle

entsile saatis oma tervi-
USA president Ronald
Konverentsi lõpp-dek-
is nimetati, et konve-
savõtjad soovivad Eesti,
eedu iseseisvuse taasta-
Maailma Antikommu-
nverents otsustati pidada
al Shveitsis.

tellijaid — parem ajaleht.
Soovitage
A EESTLAST
oma sõpradele!

konverentsist osavõt-
Noorteühingu esimees
s Avo Piirisild, Soome
eimo Rantala.

Kommentaarid

Näib, et Eestis on Virumaal asuvate fosforiidivarude kasutamisele võtmisel tekkinud ebaselgus ja täpse informatsiooni puudumine. Küsimust püüab „Rahva Hääles" toodud ETA-le antud jutuajamisel selgitada Eesti NSV Ministrite Nõukogu (okupeeritud Eesti valitsus) esimehe (peaministri) asetäitja ja Eesti fosforiidikomisjoni esimees P. Melnik, kelle „selgitus" teeb aga kogu asja veelgi segasemaks.

ETA märgib oma artikli sissejuhatuses, et laialdase avalikustamise tingimustes on seda teemat korduvalt ajakirjanduses, raadios ja televisioonis käsitanud teadlased, kirjanikud, ajakirjanikud ja tootmisjuhid, kusjuures igaüks on välja öelnud oma arvamise. P. Melnik oma intervjuu alguses mainib, et fosforiidiküsimust arutati Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi ja Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee büroo istungeil. Nendel koosolekutel rõhutati, et kaevanduse projekteerimist ei tohi alustada enne kui on tehtud usaldusväärne prognoos kõigi keskkonnamuudatuste kohta. Eesti NSV Ülemnõukogu otsusega käesoleva aasta 29. maist tehti Ministrite Nõukogule ülesandeks jatkata Rakvere (Kabala) fosforiidileiukohaga seotud kompleksuurimuste korraldamist. Praegu ei ole P. Melniku andmetel Kabalas ega Toolsel loodud võimalusi nende nõuete täitmiseks.

Kui ajakirjanik esimehe asetäitjalt päris, kas sellega võib praegusel etapil fosforiidiküsimust lahendatuks pidada, siis vastas P. Melnik tõrjuvalt, et Eesti Ministrite Nõukogu (s.t. valitsus) ei kooskõlastanud NSV Liidu Mineraalväetistoottmise ministeeriumi ettepanekuid nende kahe leiukoha hõlvamise kohta ja soovitas Toolsel ja Rakveres kavandatud ehitus- ja montaazhitööd neist välja jätta. Peale selle tehti ettepanek, Eesti kirdeosa fosforiidi- ja põlevkivibasseini täiendavalt teaduslikult uurida.

Kuid milline oli üleliiduliste organite — see tähendab Moskva vastus nendele seisukohtadele? P. Melnik seletas, et N. Liidu Riiklikus Plaanikomitees 25. augustil toimunud nõupidamisel olevat vastu võetud eestlaste ettepanek, Rakvere kaevandust sel sajandil mitte käiku lasta. Kuna räägitakse ainult Rakverest, siis võib järeldada, et Toolsel alustatakse kaevamisega. Jutuajamist jatkates muutuvad P. Melniku seletused ebaloogilisteks ja raskelt mõistetavaiks, kuna ta väidab, et Eesti valitsus jääb oma endisele seisukohale, mis on kooskõlastatud ka N. Liidu Mineraalväetistoottmise Ministeeriumiga. Eestlasele jääb mõistmatuks, kuidas Eesti valitsus saab jääda Toolse ja Rakvere kaevanduste käiku laskmise küsimuses oma endisele eitavale seisukohale „kooskõlastades" sealjuures oma otsuse Moskva otsusega, mis nõustub ainult Rakvere kaevanduse rajamise pikendamisega 12 aasta võrra.

Sellest segasest jutuajamisest võib järeldada, et Moskva ei arvesta Eesti keskkonna säilitamisel Eesti valitsuse seisukohtadega, vaid käitub koloniaalvõimuna täpselt nii nagu ta soovib. Tulemuseks on, et Kremlis ei hoolita eesti rahva protestidest, vaid asutakse järk-järgult Eesti keskkonna ning sellega kaasuvalt kogu maa hävitamisele.

o

Kanada endine peaminister Pierre Trudeau oli oma valitsemise perioodil tuntud poliitikuna, kes suhtus Ühendriikidesse alati väga jahedalt, isegi külmalt. See hoiak on jäänud Trudeau juures ka praegu püsima ning purskub sageli siin ja seal endise peaministri väljendustes esile.

Nagu näiteks hiljuti Hong Kongis, kus Trudeau pidas ühel lõunasöögil kõne kohalikule juhtkonnale. Trudeau mainis, et talle on mõistatuseks see hullumeelsus, mis valitseb Ühendriikides N. Liidu suhtes. Kõneleja väitis, et N. Liit on Ühendriikide rivaaliks ainult sõjaliselt kuid muus osas ei ole ta poliitika Ühendriikide suhtes väljakutsuv. Vaatamata sellele baseerub aga Ühendriikide välispoliitika külma sõja poliitikale ning tõrjuvale hoiakule kõigil frontidel. Trudeau arvates teevad ameeriklased täieliku vea, pidades seda oma huvide vstaseks, kui mõni riik tahab valida sotsialistliku või kommunistliku süsteemi.

Endine peaminister vaatas võrdlemisi pessimistliku pilguga ka Ühendriikide tulevikku, toonitades, et seal ei ole midagi head loota ka pärast uue presidendi valimisi, kuna tema arvates ei ole kummalgi parteil esitada ühtegi kandidaati, kellel oleks pilku kogu maailma ulatuses ning kes viljeleks välispoliitikat originaalse lahenduse leidmiseks.

Tundub, et praegune Pierre Trudeau on ikka endine Pierre Trudeau ning pensionäriaastad ei le toonud tema mõttemaailma muudatusi ega uusi realistlikke vaateid kommunismist ning Ühendriikide ja N. Liidu vahekordadest. Meil tarvitseb ainult meenutada Trudeau „suurt visiooni" maailmarahu saavutamiseks, mis lõppes pärast kulukat kanada rahva rahadega ringi rändamist täieliku fiaskoga.

AMI

Soome soovib neljandat julgeolekukonverentsi

HELSINGI — Soome soovib korraldada neljanda Euroopa julgeoleku ja koostöökonverentsi järelkonverentsi. Tõenäoline aeg selleks on 1991. Konverentsi asupaigaks oleks Helsingi Säätytalo, mille korrastamisega alustatakse eeloleval aastal. Soome soovist on teatatud juba teistele Põhjala riikidele; teistele konverentsiriikidele tahetakse soov varsti edasi anda Viinis, kus praegu toimub kolmas järelkonverents. Seal ongi juba räägitud, et Soome võib saada konverentsi korraldamise kui see vaid soovib. Vahepeal oli kuulda, et N. Liit soovivat saada selle korraldamist oma kätte.

MESI MÜÜA
Heamaitseline tumekollane pastöriseerimata. 30 naela $38.—. Tasuta kojutoomine Torontos. Hel. mesinikule, LEO OSSO, tel. 1-519-853-2447

Tänavu-sügisesel üldkoosolekul valiti Toronto Eesti Võitlejate Ühingule uus juhatus. Pildil vasakult esireas: Aadu Tooming, Ülo Tamre, Raffi Moks, Juhan Reinoja. Seisavad tagareas vasakult: Joh. Kirsipuu, Paul Kunstimees, Ernst Allas, Rene Lindemann, August Sumberg, Albert Lukk. **Foto: T. Säägi**

Opositsiooni-liikumise algus Eestis

Opositsiooniline demokraatlik liikumine Eestis on praegu aktiivsem kui kunagi varem okupatsiooni ajal. Kuidas tekkis liikumine ja kuidas suutis ta endale muretseda nii laia toetust rahva hulgas? Eesti Päevaleht vestles äsja saabunud Tiit Madissoniga sellel teemal.

Milliseid sündmusi võiks lugeda opositsioonilise liikumise alguseks? Kas Soldatovi-grupi tegevust 70-ndatel aastatel või ehk Balti Apelli 1979. aastal, mis avaldati Molotov-Ribbentropi pakti aastapäeval, mil ju toimusid ka käesoleva aasta protestid?

— Peaks ajas siiski natuke tagasi minema. Jätame partisanivõitluse välja, aga juba 50-ndate aastate lõpus hakkas tekkima palju põrandaaluseid noorteorganisatsioone: Mart Niklus, Eerik Udam, Em Tarto olid kõik niisugustes organisatsioonides, kuid neist maailm ei tea palju. Sel ajal oli informatsioon hoopis vähem levinud. Nemad ei suutnud midagi välja saata.

— Eesti Rahvusrinne ja Eesti Demokraatlik Liikumine. Ühes tiivas — Eesti Rahvusrinne — olid siis Kalju Mätik, Matti Kiirend ja Varato, teises tiivas, — Eesti Demokraatlik Liikumine — olid siis Soldatov ja Jushkevitsh. Viimased olid venelased, aga nendevaheline konflikt oli pisut teisel pinnal. Neid võiks vast nimetada siis esimesteks, kellest liikumine tõesti peale hakkas.

— Meie liikumise konsolideerimine toimus 1977.a., kui loodi „Eesti-Läti-Leedu Rahvuskomitee", millega oli kõige rohkem seotud leedulane Viktoras Petkus. Eestlaste poolt oli seal kaasas Mart Niklus ja Enn Tarto ja nende seljatagune. Lätlaste poolt olid näiteks Calitis ja Ziemelis.

— Järgmine tähtis samm, millest minugi tegevus hakkas peale, oli 1979.a. „Balti Apell". Läänes on hinnatud opositsioonilise liikumise seisu allakirjutajate arvu järgi. Leedulasi oli apellil vist 37 ja eestlasi ning lätlasi neli. Aga tegelikult algas allkirjade kogumine Eestis peale. Endised poliitvangid arvasid, et ainult nemad kirjutavad alla, oleks muidu olnud mitukümmend allakirjutajat. Leedulaste osakaal oli küll suur, aga neist võtsid ka mitmed oma allkirjad tagasi ametivõimude survel. 1980-ndate aastate alguses vajus pealegi see leedu liikumine enam-vähem ära, peaaegu kedagi ei jäänud alles. Petkuse kinnipanemine oli suureks löögiks, pandi ka teisi vangi.

— Kuigi see apell sisemiselt nii palju mõju ei avaldanudki, pani see päris palju asju käima. Alles nüüd oleme me mõistnud, missugune tähtsus sellel apellil läänes oli.

— Mina ja Viktor Niitsoo ühinesime selle apelliga 1981. aastal vangilaagris, kus me ametlikult teatasime, et olime sellega kaasas.

— Leedus tehti Helsingigrupp. Meie ametlikult küll mingit Helsingigruppi ei asutanud, kuid sisuliselt oli meie tegevus samasugune.

— KGB-major Albert Molok tegi ettepaneku Eerik Udamile, kas oli see 20 000 või 200 000 rubla, kui see moodustab Helsingigrupi. Kaks nende meest tuli siis sinna ka võtta. Aga Udam läks siis Moskvasse ja andis pressikonverentsi, et kuidas KGB moodustab Helsingigruppe. Ilmselt tahtsid nad kõik kinni võtta ja neil pärast lasta anda seletus, et kogu asi oli valitsuse poolt algatatud.

— Jüri Kukk tuli juurde 1980-ndal aastal. Ta oli hästi aktiivne mees, käis tihti Moskvas ja pani üldse palju asju käima.

Mida tähendasid tegelikult koolinoorte rahutused 1980. aastal?

— Need tulid meile täieliku üllatusena. See algas rokkkontserdiga staadionil, kus mängis „Propeller". Läks kähmluseks, pisteti noori miilitsaautodesse, ja mitusada noort läksid tänavatele marssima. Karjuti nõukogudevastaseid loosungeid, repiti vene lippe maha. See oli 22. septembril. Pärast said noored kokku ja korraldasid uusi demonstratsioone 1., 2. ja 7. oktoobril. Teistes linnades oli ka, Tartus, Viljandis, Haapsalus, Mõisakülas ja vist Võrus ja Rakveres ka. Samuti meil Pärnus. Seal aga piirati nad sisse.

Koolinoorte proteste on läänes hinnatud esimeseks massiliseks protestilaineks.

— Jah, seda see oligi.

— Mis oli tohutult suure tähtsusega pärast koolinoorte demonstratsioone oli 40 intelligendi kiri, mis levis üle kogu Eesti. Keegi pääses trükimasina juurde ja trükkis neid 3000 eksemplari, kodudes kopeeriti seda ka. Iga eestlane teadis sellest kirjast. Siis muutus meeleolu, see läks palju paremaks. Muidugi oli üksikuid, kes pärast tagasi võtsid pärast ametivõimude ähvardusi, aga suurem osa jäi selle juurde.

— Hando Runneli nime sellel kirjal polnudki. Aga tema olevat vist pidanud seda kirja liiga viletsaks, ta olevat tahtnud palju ägedamat kirja.

— 1980-ndal aastal võeti viis tükki kinni. Kevadel Mart Niklus ja Jüri Kukk, sügisel Kalep, Niitsoo ja mina. Kalep ei kuulunud tegelikult meiega ühte kampa. Temale said saatuslikuks Poola sündmused. Tema ütles oma töökohal, et tema lööb ka vaba ametiühingu. Ametivõimud siis suure hirmuga panid tema kinni.

Kuidas oli 1. detsembri streigikatsega 1981. aastal?

— Ma olen ainult nii palju kuulnud, et see olevat olnud väljastpoolt inspireeritud, mispärast ta läbi kukkuski. Me ise arutasime, et niisuguseid asju sellises situatsioonis ei saa teha. Peavad nagu olema mingid meeleolud, mida sel ajal ei olnud.

— Streikidega on teine probleem. Meil on see rahvuste asi. Töölised on suuremalt osalt venelased. 1. detsembriks küll lendlehti levitati, aga suurt streiki just ei olnud. Võib-olla mõnes üksikus kohas. Ma ise oli siis kinni, ma ei tea ka nii täpselt.

— 1980-ndate aastate esimene pool oli väga tume aeg. Me laagris olime peaaegu juba kindlad, et Poolas õnnestub kõik. Ja pärast 13. detsembrit olid valvurid kõik väga rõõmsad, et küll te raisad nüüd saate, pandi meid ikka ja jälle kartsa.

— Kõik need kirjad, mis siis kirjutati tuumarelvavaba tsooni ja teiste asjade kohta, kõige selle taga oli üksainus grupp — Lagle Parek ja Heiki Ahonen ja teised. Tihti oli vist üle 20 nime. Ega kellelgi mingit suuremat lootust ei olnud. Teadsime, et kinni läheme, aga tegime edasi, et maailm näeks, et kõik pole selle poolt.

EPL
Usutles: ÜLO IGNATS

35 aastat Eestlaste Kesknõukogu Kanadas

Endine RVN, nüüd EKN — eestlaste keskesindus Kanadas kestab

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN Kanadas, endine Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu) on oma põhikirja järgi Kanada eestlaskonna poolt valitud esinduskogu, mille peaeesmärgiks on võitlus Eesti maa ja rahva õiguste ja vabaduse taastamise eest. EKN otseseiks ülesandeiks on: 1) koondada Kanada eestlased üheks tervikuks võitluses eesti rahva õiguste ja kodumaa vabaduse eest; 2) esindada Kanada eestlaskonda; 3) aidata koordineerivalt kaasa rahvusliku kultuuri viljelemisel ja arendamisel ning noorsoo kasvatamisel ja arendamisel rahvuslikus vaimus, koostöös teiste organisatsioonidega. Demokraatlikult valitud esinduskoguna ja Kanada eestlaste välis- ja rahvuspoliitilise võitluse ja rahvuskultuurilise töö keskse kandjana ja teostajana on EKN oma asukohamaa kolmeastmelise valitsussüsteemi — föderaalvalitsuse, provintsivalitsuse ja kohalikkude omavalitsuste — poolt tunnustatud Kanada eestlaskonna keskorganisatsioona.

2.

Oma aastapeakoosolekul 20. novembril 1973. otsustas RVN põhjalikkude kaalutluste tulemusena võtta uuekse nimeks Eestlaste Kesknõukogu Kanadas (EKN). Leiti, et kujunenud olukorras on RVN välisvõitlusliku tegevuse kõrval muutunud keskorganisatsiooniks, mis esindab kogu meie rahvusgruppi asukohamaa valitsusasutuste juures ja et seda peab ka organisatsiooni nimi peegelduma.

Samal aastal veebruarikuul viidi läbi eriaktsioonina rändraamatu A. Viirlaiu „Graves Without Crosses" eritrüki levitamine Kanadà poliitilistes ringkondades. Ottawas 21. veebruaril 1973. korraldatud vastuvõtul, mida nimetati Balti Õhtuks Parlamendimäel, kingiti raamat kõigile alamkoja ja senati liikmeile. Kuna vastuvõtt parlamendimäel õnnestus üle ootuste, hulgalise ministrite, parlamendiliikmete ja senaatorite osavõtul, otsustati järgmisel aastal sellist vastuvõttu jälle korrata. Läti ja leedu grupid, nähes õhtu *hästi õnnestumist, osalesid selle korraldamisega* ka edaspidi ja nii loodigi Balti Õhtu traditsioon. Käesoleva aasta kevadel toimus viieteistkümnes Balti Õhtu, Õhtu, mille korraldajaks eestlaste poolt on olnud EKN abiesimees W. Pent, on poliitikute seas heas kuulsuses. Nende järjekindel rohkearvuline osavõtt pakub baltlastele ainulaadset võimalust kontakte luua ja hoida tihedat sidet Kanada poliitiliste tegelastega. Balti Õhtu parlamendi käenduskomitee esimeesteks on olnud pikemat aega finantsminister M. Wilson ja senaator S. Haidasz.

Tuleks nimetada, et oma põhikirja kohaselt EKN ei tegele siinse maa parteipoliitiliste aspektidega. Küll on aga EKN juhatus loonud sidemeid erinevatesse parteidesse kuuluvate tegelastega, et hoida Kanada avalikkuse teadvuses elavana ja püsivana meie põhiprobleemid — inimõiguste rikkumine ja Eesti Vabariigi vägivaldne okupeerimine kommunistliku Vene poolt.

Kaheksakümnendad aastad on näinud põlvkondade vahetust EKN-u juhatuses ja koosseisu üldist noorenemist. 1980.a. valiti uueks esimeheks Laas Leivat, kes on seda kohta täitnud kuni praeguseni. Kauaaegne peasekretär (alates 1958) Enn Salurand asus 1983.a. juunis nautima puhkeaega ja uueks peasekretäriks valiti nooremasse põlvkonda kuulúv Piiit Aruvald. 1985.a. üldvalimistel valiti 45-e liikmelise koosseisu hulgaliselt noori. Samal ajal astus EKN ka tehnoloogilisse ajastusse, rakendades büroos raali käsutamist.

Üheks olulisemaks ülesandeks on olnud vangistatud vabadusvõitlejatele ja nende perekondadele on koordineerinud EKN-u juurde kuuluv Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamistoimkond. 1981.a., EKN-u nõudmisel andis Kanada valitsus sissesõidu load Mart Niklus'ele ja Veljo Kalep'ile. Viimast suutis EKN N. Eestist välja saada koos perekonnaga 1987.a. juunis. Mart Nikluse, Enn Tarto ja teiste kohta on EKN pidevalt saatnud informatsiooni välisministeeriumile ja parlamendiliikmetele nõudega, et Kanada valituse esindajad igal võimalikul juhusel pärivad N. Liidult andmeid vangistatud vabadusvõitlejate olukorra kohta ja nõuavad nende vabastamist. Seda on Kanada valitsus ka teinud. 1986.a. oli EKN aktiivselt seotud väikse Kaisa Randpere vabastamise aktsiooniga.

Viimaste aastate jooksul on N. Liit alustanud uut rünnakut Balti ja Ida-Euroopa rahvusgruppide vastu, innustades oma käsilasi energilisemalt jätkatama n.n. „sõjakurjategijate jahti". EKN on tugevalt reageerinud sellele, saates selgitavaid märgukirje, esinedes Deschenes' komisjoni ees, kohates isiklikult endist kohtuministrit J. Crosbie'it ja praegust ministrit R. Hnatyshynit. Koos teiste rahvusgruppidega avaldati kuulutusi inglis- ja prantsuskeelsetes ajalehtedes. Avaldati protesti USA valitsuse Karl Linnase väljasaatmise asjus. N.n. „sõjakurjategijate" küsimust on ülesse tõstetud igal võimalikul juhul parlamendiliikmete juures. Muretseti legaalset kaitset ühele kaasmaalasele, keda kutsuti Deschenes' komisjoni ette ülekuulamisele. Eeltoodule lisaks, 1986.a. ühes Ameerika televisiooni saates, mis tegeles ühe „Nazi" fanaatikuga, pandi peaosalise nimeks Jan Baltic. EKN, Balti Liit Kanadas ja Eesti Rahvuskomitee Ühendriikides protesteerisid jõuliselt nime kasutamise vastu, mille lõpptulemuseks oli, et saate produtsent nõustus nime muutma kui saade peaks korduma televisioonis.

Rahvuspoliitilisel ja -kultuurilisel pinnal on EKN olnud aktiivne alates aastast 1956 seoses esimeste Põhja-Ameerika Eesti Päevadega. EKN on olnud Ülemaailmsete Eesti Päevade kaasalgatajaks ja Rahvuskongresside korraldajaks Kanadas. EKN on olnud ka Toronto Caravan'i „Tallinna" paviljoni ja „Tallinna Festival'i" käendajaks. EKN on toetanud eesti koolide, skautide, gaidide ja teiste noorte gruppide tegevust, korraldanud organisatsioonide ja noorte kongresse ning toetanud mitmeid teisi kultuurilisi ettevõtteid. EKN juurde kuulub ja EKN majandab ka Toronto Eesti Majas asuvat Kanada Keskarhiivi. Alates aastast 1955 on EKN korraldanud „Sõnasilde Kodumaale", mis on „Ameerika Hääle" ja hiljem ka „Radio Liberty" raadiosaadete kaudu kodumaa eestlasi tutvustanud Kanada eestlaste tegevusega.

Jooksva tegevusena on EKN ülesanneteks kujunenud m.h. EKN liikmete ja Kanada eestlaskonna informeerimine päevakohastest probleemidest, kontakti pidamine teiste organisatsioonidega (ÜEKn, ERKÜ, Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus Rootsis, Captive Nations Committee, Canada Ethnocultural Council, Baltic Federation in Canada, Voice of America, Radio Free Europe, Baltic Womens' Council, ABN, Canadians for Justice, Canadian Institute for Strategic Studies jne.), informatsiooni saatmine Kanada ajalehtedele, vajaduse korral pressikonverentside organiseerimine, demonstratsioonidest osavõtmine (näiteks Kosõgin'i külaskäik 1971, Mart Niklus 1984, Punaarmee koor 1987), kõnekoosolekute korraldamine (näiteks Sergei Soldatov, Aarne Vahtra, Leila ja Valdo Randpere viimaseil aastail), konverentside korraldamine EKN tegevuse arutamiseks (Jones Falls 1983 ja Gananoque 1985), koosolekud välisministeeriumiga, esinemised parlamendi komiteede ees, teiste rahvusgruppide kui ka Kanada organisatsioonide kongressidest osavõtmine, tegevuse majandamine toetus-aktsioonide kaudu eestlaste ühiskonnas, kontakti pidamine kõikide eestlaste keskustega Kanadas, Vancouverist Halifax'ini, nii kirja- kui telefoniteel ja isiklikkude külaskäigudega jne. EKN täidab ka vastavaid ülesandeid ÜEKN ja Balti Liit Kanadas liikmesorganisatsioonina.

Nimetamisväärne on ka see, et EKN, nii majandusliku kui ka tehnilise abiga, algatas ja pani Musta Lindi Päeva liikumisele jalad alla. Musta Lindi Päeva tegevust juhib EKN'u liige M. Hess. Samuti asutati EKN-i juurde ÜRO Aktsioonikomitee, mis uurib võimalusi saada Balti gruppidele pealtvaataja staatust Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni juurde.

Praegune EKN koosseis koosneb 45-est valitud liikmest ja 9-ast ex-officio liikmest. Abiesimehi peale Toronto on keskustes nagu Vancouveris, St. Catharines'is, Lõuna-Ontarios, Ottawas, Montrealis ja Halifaxis. Üldvalimised toimuvad iga nelja aasta tagant, juhatuse valimised igal teisel aastal. Tegevust juhib 19-liikmeline juhatus ja arendavad töökomisjonid välispoliitilise, rahvuspoliitilise, rahvuskultuurilise, noorsootöö, koolide ja majandamise aladel. Üldkoosolekuid on igal aastal kaks.

Kuigi EKN peakontor on Torontos, täidavad EKN-u abiesimehed kohtadel samu ülesandeid. Korraldatakse konverentse, seminare, koosolekuid rahvuspoliitiliste ja välisvõitluslikke küsimuste arutamiseks ja demonstratsioone. Peetakse kontakti kohalikkude valitsuse esindajatega, saadetakse märgukirju, informeeritakse ajalehte jne.

RVN-u/EKN-u 35-aastase tegevuse perioodil on paljud kaaseestlased sellele organisatsioonile annud oma ennastohverdava ja väljapaistva panuse: Harri Pärkma, esimees 1959—1969; Hans Lupp, esimees 1971—1973 ja kauaaegne abiesimees; Udo Petersoo, esimees 1973—1980; ja palju teisi.

Kokkuvõttes võib ütelda, et aastate jooksul on EKN Kanadas kujunenud Kanada eestlaste kesksseks võitlus-organisatsiooniks meie kodumaa rahva ja maa vabaduse eest. See võitlus on saanud toimuda ainult selle tõttu. Et Kanada eestlaskond, jäädes truuks oma rahvuslike eesmärkide teenimisele, on heldekäeliselt toetanud EKN'u tööd ja võitlust Eesti rahva parema tuleviku huvides.

P.A.

RVN/EKN esimehed: Johan Holberg (1952/53), Eduard Riisna (1953/54 ja 1957/58), Juhan Müller (1954/1956), Aksel Luitsalu (1956/57), Mihkel Hansen (1958/59), Harry Pärkma (1959—1969), Ilmar Heinsoo (1969—1971), Hans Lupp (1971—1973), Udo Petersoo (1973—1980), Laas Leivat (1980—).

EKN juhatus 1987: Laas Leivat (esimees), Hans Lupp (abiesimees), Avo Kittask (abiesimees), Martin Puhvel (abiesimees — Montreal), August Jurs (abiesimees — Lõuna-Ontario), Tarmo Heyduck (abiesimees — St. Catharines), Enno Lepnurm (abiesimees — Vancouver), Walter Pent (abiesimees — Ottawa), Jaan Soosaar (abiesimees — Halifax), Piiit Aruvald (peasekretär), Mehis Vahtra, Endel Lindaja, Nikolai Valge, Kadi Kaljuste, Udo Petersoo, Piret Komi, Reet Roman-Metsmaa, Toomas Õunapuu, Mati Epner, Johannes Pahapill, Maiki Andre-Lupp, Kalju Jõgi, Markus Hess, Edgar Marten.

EKN liikmed: Erik Altosaar, Peeter Altosaar, Rein Andre, Jun., Henny Aruja, Tormi Heinmaa, Leida Helde, Ülo Isberg, Jaak Kivik, Katrin Kopvillem-Heyduck, Ene Kukk-Shewchuk, Maldus Marits, Reet Marten-Sehr, Raffi Moks, Tõnis Nõmmik, Ruho Paluoja, Aksel Salumets, Martin Toomes, Toomas Trei, Jüri Wallner.

Ex-officio liikmed: Ilmar Heinsoo, Mihkel Hansen, Lembit Kolk, Kustav Kurg, Emanuel Lepik, Andres Taul, Oskar Puhm, Eduard Riisna, Karl Raudsepp.

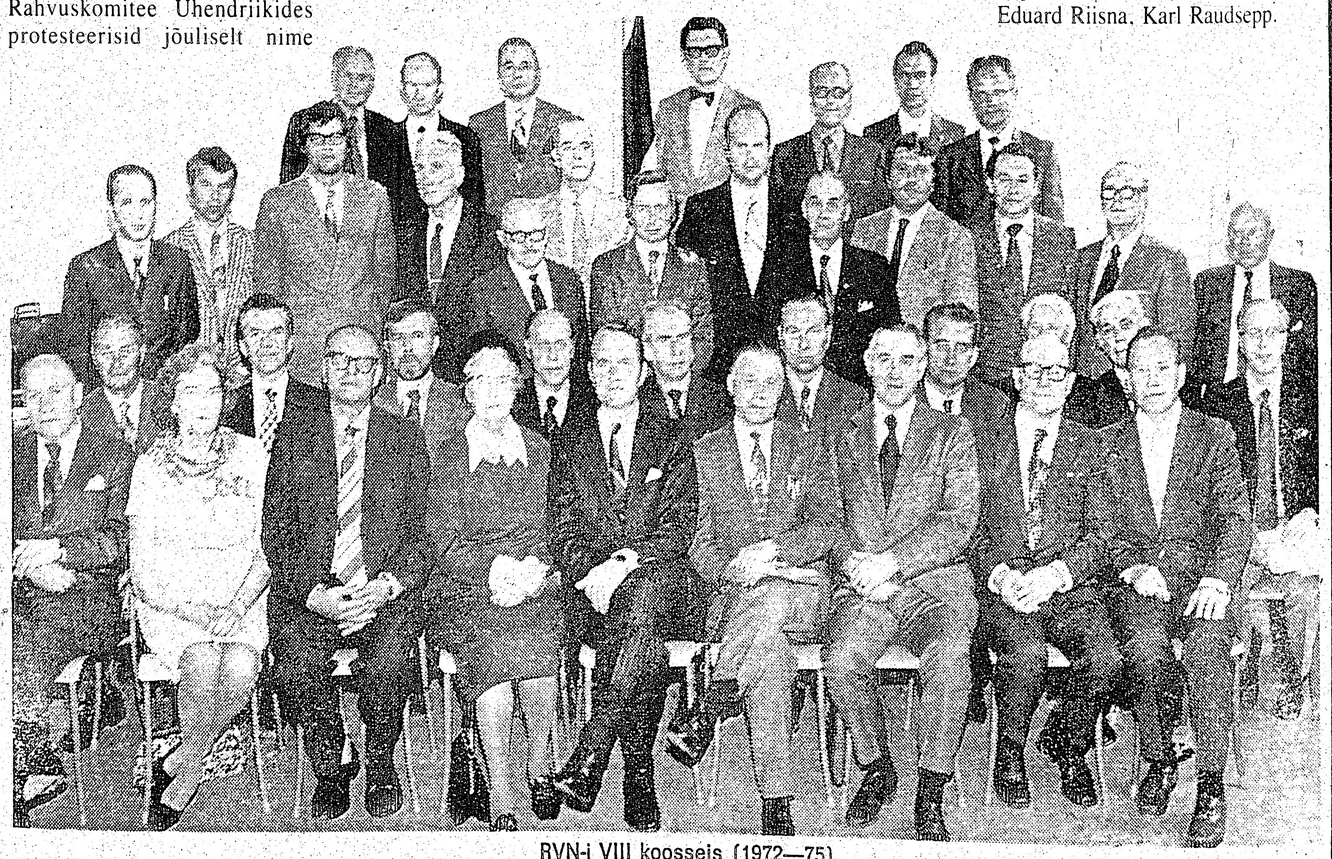

RVN-i VIII koosseis (1972—75)

Kodumaalt lahkumise mälestus-jumalateenistus

Pühapäeva hommikul 20. s
k.a. algusega kell 11:00 toim
Lakewoodi EELK kirik
kodumaalt sunniviisili
lahkumise 43. aastapäeva pu
eriline mälestus-Jumalateenist
kus teenis uus koguduse õpet

Kodumaalt lahkumise mälestus-jumalateenistus

Pühapäeva hommikul 20. spt. k.a. algusega kell 11:00 toimus Lakewoodi EELK kirikus kodumaalt sunniviisilise lahkumise 43. aastapäeva puhul eriline mälestus-Jumalateenistus, kus teenis uus koguduse õpetaja Thomas Vaga ja esinesid solistid. Teenistuse alguses toodi kirikusse Lakewoodi EVÜ lipp esimehe Elmar Koppeli ja Heino Ets'i poolt. Algliturgia vältel esitas bass-bariton Raimond Tralla F. Sabelmann'i „Palve" (Helde Isa taeva sees. . .) keda saatis organist Ingrid Polikarpus. Õpetaja oli valinud jutluse aluseks Jeremija 15, 19 (Kuidas lahutad väärtuslikku tühjast?) Seekordne jutlus oli harukordse patriootilise julgusega, koos reaalsete võrdlustega, hästi läbi mõeldud ja allakirjutanu arvates üks seniseist vähekuuldud. Noor vaimulik on oma patriootilistele tõekspidamistele tublit lisa ammutanud oma Vancouveris oldud aegadest, kus tema pidi võitlema nagu „Daniel lõvidekoopas", et jääda kindlaks omas usus ja Isamaa armastuses! Olgu siinkohal õp. T. Vaga'le sõjameeste nimel öeldud: „Sügav tänu"!

Teenistuse lõpul esitas tenor Eros Lüdig „Oh, usu Eesti", J. Sibeliuse „Finlandia" aineil ja „Meie Isa Palve" organist I. Polikarpuse saatel. Teenistuse lõpul kandis EVÜ lipu välja E. Koppel, H. Ets'i ja R. Tralla assisteerides. Seega olid IX Eesti Sõjameeste Päevad lõppenud.

H.KIVI

Haarlemi (Holland) prokurör nõuab, et mullu septembris õhupalliga Atlandi ületamise kiirusekordi püstitanud Henk Brinki karistataks. Asi on selles, et kui õhusõitjad hakkasid jõudma Hollandi rannikule, hakkas nende lennuriist kiiresti kõrgust kaotama. Päästa võis vaid ballasti allaviskamine. Ballastiks olid aga valitud tinakuulidega täidetud kotid, mis muutusid omalaadseteks pommideks, millest paar tükki tabasid katuseid, üks maandus vannis. Ei puudunud palju, et oleks kannatada saanud inimesed. Nüüd nõuab prokurör, et õhusõitjat trahvitaks 1500 dollariga. Õhsõitjad tohivad ballastiks kasutada vaid vee või liivaga täidetud kotte. Pealegi peavad need õhus tühjenema.

On sellest tõesti juba aasta?

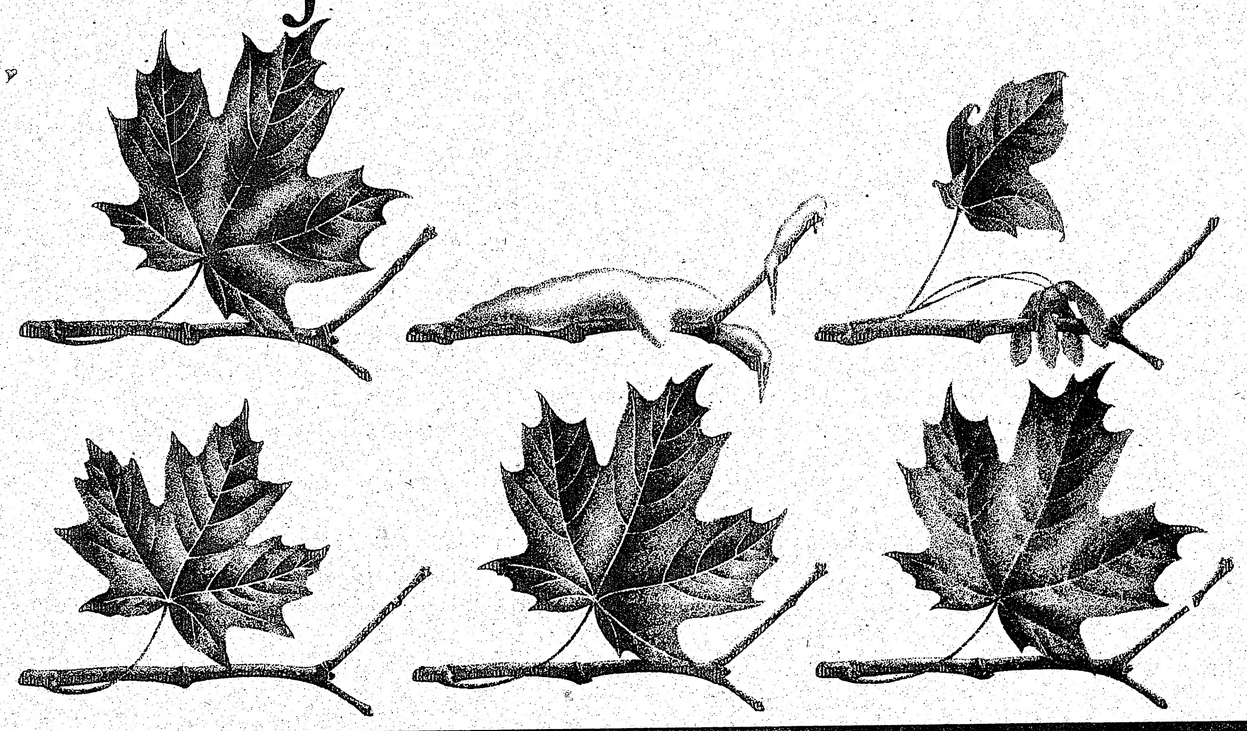

Canada, your bonds are here.

Uued Kanada säästuobligatsioonid saadaval

Kanada säästuobligatsioonide müük algab 26. oktoobril.

Esimese aasta kasum on 9%.

Iga isik võib säästuobligatsioone osta kuni $75.000 väärtuses. Kanada säästuobligatsioonide ost on ohutu, kindel investeering, valitsuse tagatisega.

Te võite oma säästuobligatsioone likvideerida igal ajal.

Ostke oma säästuobligatsioonid pankade, rahaliste hooldusfirmade, ühispankade või oma töökoha kaudu.

1980-nda aasta (Seeria 35) säästuobligatsioonid tähtpäevuvad sellel aastal ja ei anna enam kasumit pärast 1. novembrit 1987. Seeriad 1-34, käibele lastud enne 1980-ndat aastat, on juba tähtpäevunud. Kontrollige oma vanu obligatsioone enne uute omandamist.

Kanada säästuobligatsioone müüakse ainult kord aastas piiratud ajavahemikus — ostke oma obligatsioonid juba täna.

9% First Year

Canada Savings Bonds

Canada

SPORT

USA Eesti Masterid rekordite hoos

13 tipptulemust Eesti Mängudel

Eesti Mängude kergejõustik USA's on kujunenud oodatud sündmuseks. Osalejaid oli 22 neist kaks naismasterit. Uusi võistlejaid oli viis. Jaak Vilms oli kohale saabunud isegi Colorado osariigist. Kuulitõuge oli rekordiliselt esindatud 10-ne vanuseklassiga alates 30-ga ja lõpetades 75-ga!

Parimate saavutuste hulka kuulus Hillar Saareste (65+ klassis) kaugushüpe 3.79 m millega ületas ,,Masters All American'' standardi 3.72 m. Mullu ,,teenisid'' selle nime Mart Neuman (65+) odaviskes ja Alfred Skonberg (70+) vasaraheites. Alfredi nimel on ka Välis-Eesti rekord kettaheites (1 kg) — 30.70 m tehtud USA—Kanada maadevõistlusel 1984. ,,Meie üldtase on paranenud'', kirjutas mulle Alfred Skonberg kes on eesti masterite organiseerija USA-s alates 1982.

Võistluse korraldus toimus teistkordselt W.A.V.A. (World Assoc. of Veteran Athletes) määruste kohaselt. New Jersey TAC masterite esindaja Dave Saul osavõtul. Edaspidi peaks lühijooksude aegu võtma elektrooniliselt.

Uute Välis-Eesti master-rekordite nimestik:

100 m Toomas Sõrra (35+) 14,1 sek.

1500 m Toomas Sõrra 5.44.

Kaugus Allan Laupa (30+) 4.33. Vello Nieman (50+) 4.51.

Kõrgus Aarand Roos (45+) 1.48.

Kolmik Hillar Saareste (65+) 7,96.

Kuul 7.26 kg Allan Laupa 9.10. Jüri Villand (40+) 9.44. 4 kg Pia Steger-Laupa (30+) 6.87.

Ketas 2 kg Allan Laupa 23.69. Jüri Villand 16.87.

Oda 0,8 kg Nils Parma (55+) 33.45.

Vasar 6 kg Toomas Nurk (35+) 28.75.

7 REKORDIT AVALIKELT VÕISTLUSILT USA-s:

SISEVÕISTLUSED:

200 m Meeme Maasik (50+) 32,1 sek. Kaugus Meeme Maasik 3.76.

Kõrgus Aarand Roos (45+) 1.47. Kuul 7.26 kg Aarand Roos 9.11.

VÄLISVÕISTLUSED:

Oda 0,8 kg Meeme Maasik 36.80.

Raskus 25 lb Mart Neuman (65+) 8.58.

Teivashüpe Aarand Roos 2.30.

Eesti Masterite spordi algatajana ja edutajana P.-Ameerikas soovin õnne ja uut edu rekordiomanikele ja suuremat treeningut kandidaatidele.

ERK

Spordist lühidalt

On selgunud, et austraallanna Saxby ei käinud 5 km ajaga 21.01, mitte staadionirajal, vaid väljaspool seda. Seega ei saa aega maailmarekordiks kinnitada, vaid see läheb kirja ainult kui tipptulemus.

o

Aegade jooksul on edukaimaks võistlejaks Euroopa meistrivõistlustel ujumises olnud lääne-sakslane Michael Gross, kel on 11 kuld-, 2 hõbe- ja 1 pronksmedal. Seda enne tanavust EM-i. Järgnevad kaasmaalane Peter Nocke (9, 1, 0), Roland Matthes Ida-Saksa (5, 2, 3), Klaus Steinbach L.-Saksa (5, 2, 2) ja ennesõjaaegne Rootsi suurus Arne Borg (5, 1, 2).

o

Ida-Saksa esivõistlustel saavutas Ralf Haber kõigi aegade seitsmenda tulemuse vasaraheites 81.84. Ketast heitis tänavu suvel teist korda üle 69 metri (69.18) maailmarekordiomanik Jürgen Schult. Kuulitõukes võitis meistrikulla 11. korda Udo Beyer (22.31). Esmakordselt tuli meistriks Marco Delonge kaugushüppes 8.18-ga.

o

Võistlustel Lääne-Berliinis saavutas tänavuse parima aja maailmas 3000 meetris 7.40,26-ga Lääne-Sakslane Dieter Baumann, hooaja tippmargi ning rahvusrekordi jooksis USA naiskond 4×100 m teatejooksus ajaga 41,55, mis on ka kõigi aegade teine tulemus. Ainult Ida-Sakslannad on sellest korra kiiremini jooksnud (41,37 1985. a.). Naiste odaviskes võitis Ingrid Thyssen Lääne-Saksa rekordiga ja tänavuse maailma kolmanda tulemusega (69.68).

Jahilaskmise kaevikrajal tuli Frunzes NSV Liidu meistriks Urmas Saaliste, kes ühtlasi kordas kehtivat maailmarekordit — 224 tabamust 225-st.

MM-võistlustel võrkpallis noormeestele, mis peeti neljandat korda, oli finaalis võidukas Lõuna-Korea meeskond, alistades Kuuba esinduse geimidega 3:2. Eelmised kolm turniiri olid võitnud N. Liidu võrkpallurid. Kanada kaotas veerandfinaalis venelastele 0:3.

o

Omaaegne N. Liidu hokistaar lätlane Helmut Balderis on juba kolm aastat töötanud Jaapanis ühe klubi treenerkonsultandina.

o

Ajakirjanikke hämmastas ühe parima kergejõustiklase Steve Crami hiljutine ülestunnistus. Cram: ,,Räägitakse, et spordialade kuninganna on kergejõustik, mina aga ütlen, et spordiala nr 1 on jalgpall. Vahetaksin kõhklemata kõik oma rekordid ja tiitlid edu vastu jalgpalliväljakul, eriti veel, kui saaksin mängida oma lemmikmeeskonnas ,,FC Sunderland''.

Mõnel paistnud ka relvad. Virgats oli visanud enda kuusepõõsasse ja lasknud salgal vaikselt mööda minna. Umbes 100 m kauguses järgnenud eelmiste jälgedes teine viiekümne-meheline salk.

Asi oli selge. Virgats oli tuntud usaldatava ja külmaverelise poisina, kelle jutus polnud põhjust kahelda. Kogu pataljoni rindel oli korraga lahinguline valvsus. Varukompanii ruttas välja ja tõkestas ootamatuile külalisile tagasitee. Rügement ja naaberpataljonid alarmeeriti ning kõik võimalikud vabad üksused asusid piiramisrõngale. Oli ilmne, et partisanide jõuk tahtis läbida rinde. Sobivaim koht selleks näis olevat II pataljoni lõik, Meshno järve lõunatipus. Siin asusid vaenulikud pooled üksteisest granaadiviske kauguses ning rindelt tulev tuletoetus oli käepärast. Seda oletust näis kinnitavat ka jõugu liikumissuund. Et sellist üritust ei korraldatud ilma punarinde teadmata ja ettevalmistuseta, näis samuti olevat kindel, sest ülejärverahvas oli relvad ,,sisse õlitanud'' ning mõnest kohast kostsid rõõmsad laulujorud. Nähtavasti oli see määratud meile pidulikuma meeleolu tõstmiseks!

Kuna rügemendi rindetagune mets oli peagu läbipääsematu padrik, öö pime ja pilves, siis lükkas rügemendiülem partisanide hävitamisoperatsiooni järgmisele hommikule, et vältida pimeduses võimalikke omapoolsed kaotusi ning partisanide lipsamist tagasi. Öö jooksul tuli hoida aga partisanid kotis. Mind määrati hommikul algava pealetungi juhiks. Diviis lubas pataljonile eduka tegevuse korral kolm päeva lisapuhkust.

Saabus kesköö ja rindel ennenähtamatu elevuse ja valvsuse saatel andis vana-aasta omad volitused üle uuele 1944-le. Rügemendiülem ütles oma soovid ja õnnitlused telefoni teel ning meie lubasime tublid poisid olla.

Kohe peale kesköödi tegid sissepiiratud, nagu ette võis arvata, üleminekukatse II pataljoni lõigus. See nurjus. Kuna katse ebaõnnestus, paistis tõenäolikuna, et partisanid püüavad tagasi pääseda oma vabariiki. Tund hiljem järgneski väljapääsukatse. See pole pimedas ürgmetsas venelasest partisanilegi kerge! Tulijad sattusid meie 1. kompanii taga asuvale jalaväe-saatekahuri rühmale, said tuld ja tõmbusid ringi keskele tagasi. Järgnes veel läbimurdekatse kohas, kus nad kotti tulid ning 1. kompanii virgats neid märkas. Kella kolme paigu oli kõva tulevahetus punkritelinna ees. Pataljoni kommandopunkti aken purunes püstolkuulipilduja valangust ja raksatasid ka mõned käsigranaadid. Rõngas oli aga kindel ning väljapääsuotsijad tõmbusid tagasi.

Esimesel aovalgel tulid teated: rindest läbi pole läinud, rõngast välja pole pääsenud. Pealetung võist alata. Rügemendiülem kolonel-leitnant Vent lubas lõppvaatuse ajaks kohale sõita.

Võis juba olla umbes tund meie kallaletungi algusest, kui telefon helises ja 1. kompanii ülem palus mind isiklikult telefoni juurde. ,,Ma vist lasen enda maha!'' ,,Noh, nüüd uusaasta hommikul kohe?'' võtsin teate naljana vastu. ,,Kallis sõber, lugu on väga tõsine. Sõida kohe siia. Partisanid on minu kompanii lõigus siiski läbi läinud!''

Rutem kui muidu olin kompanii juures. Leitnant Käis koos teiste ,,kaassüüdlastega'' ootas juba teel. Koht, kus üleminek oli toimunud, asus Habeme rühma lõigus. Habe oli täiesti sõnatu ja löödud ning seisis vaiksena. Käisi seljataga seisis ka Pats, leitnant Toffer, keda ma olin määranud abiks leitnant Käisile eriti selle lõigu kontrollimiseks. Kolmele õnnetule juhile lisaks seisis mõni samm eemal kuulipildur, kelle valveloleku ajal asi oli juhtunud.

Läksime sündmuse kohale. Põlvini sügavasse lumme sõtkutud rada, mida mööda tõesti sada meest võis läinud olla, lookles põõsaste vahel, ligines mõne meetri kaugusele kuulipildujapesast, kus ligiolev kuulipildur oli postil olnud, tegi edasi väikese kaare paremale ja pöördus just kuulipilduja otsa ees kümme meetrit eemal olevale järvele. Kaldast alla libisedes oli kaotatud kotikene nisuteradega ja üks suurrätikutaoline tekk. See oli kõik, mis sajast mehest järgi oli jäänud. Selge, sügav pehmesse lumme sõtkutud rada viis aga üle järve ja vastaskaldalt uuesti üles.

Läksin kohe 1. kompanii komandopunkti. Kuulutasin ikka veel piiravatele üksustele ,,sõja-lõppu'' ning võtsin ühenduse rügemendiülemaga. Jutustasin lühidalt äsja kuuldu-nähtu.

,,See on siis sinu uusaastakingitus minule, oma rügemendiülemale? Oodake sea. Ma tulen,'' oli kõik, mis rügemendiülem vastas. Tuligi veidi aja pärast. Vaatas sündmuse kohta. Tagandas 1. kompanii ülema leitnant Käisi omalt kohalt. Samas võttis kompanii juhtimise üle pataljoni käsundohvitser leitnant Adoson ning tema valve alla määrati ka kõik süüdlased kuni asja selgitamiseni.

Näis enam kui selge, et asi lõhnas kohtu järele. Sellepärast oli minu mureks asjasse ka täit selgust saada. Sõitsin tagasi ja võtsin valvealused käsile. Leitnant Käis oli kindel kui kalju, et asi on tema lohakuse tõttu juhtunud. Oleks mõnigi pauk lastud, siis veel! Ega sõjas ju kõik kuulid taba.

Habe tunnistas avameelselt üles, et tema saatnud vastu hommikut teise mehe ära, et mis ilmaaegu kahekesi külmetavad. Järve kõige laiemast kohast nad nagu nii üle minema ei hakka. Ja kui tulevad, eks siis paugud teata kohe alarmi.

Pats väitis, et tema miinipildurina sest jalaväevärgist palju ei tea. Kahju on küll, et ühtegi kätte ei saanud. Oleks teadnud, et just siit lähevad, oleks andnud tagant järele niisugust miinipildujatuld, et pooled vähemalt jäänuksid järvele!

Lõpuks sain neljasilma-all kõnelda ka valvepostil olnud mehega. Asi juhtunud umbes kella poole kuue paigu, kuna kell viis tulnud tema postile. Naaberkuulipildujaiga olnud side korras, kuna need asusid vaevalt mõnekümne meetri kauguses. Korraga kuulnud seljataga kahtlast krõbinat, vaadanud ümber ja tahtnud hõigata tunnussõna. Oodanud aga veel viivu ja siis märganudki üsna oma selja taga hulga inimkogusid. ,,Partisanid'', — läbinud mõte peast. ,,Kui nüüd häält teen, löövad maha!

Tõmbusin augu põhja kägarasse ja ootasin. Tahtsin korra ulatada kätt ja kuulipildujast valangut teha aga ei õnnestunud. Viivu jäi kõik vaikseks. Tõusin ja vaatasin ringi. Seljataga seisnud kogudest polnud enam kedagi näha, samuti ka järvel. Märgates kuulipilduja otsa eest järvele minevat rada olin nii ehmunud, et ei julgenud sellest häbi ja kartuse pärast kellelegi rääkida''.

Mul oli saladus käes. Inimlikult mõistetav ja arusaadav. Oli see sama aga ka rügemendiülemale ja diviisi staabile? Lohutasin noormeest ja lubasin omaltpoolt teha, mis teha annab. Kõlistasin kolonel-leitnant Vendile ja palusin tema ettekandele juurde lisada ka minu seletus ja asjaomaste ülekuulamisel saadud muljed. Vent lubas oodata minu ettekande saabumist.

Järgneb

K

,,TIINA'' fil uus-etenduse

Julma kuriteo ohvriks mälestuseks toimub laupä Filmiteatris 252 Bloor W Etendused on algusega kell Valli Martini nimeline NÄI eesti teatriala edutamin edasiõppimist majanduslik

,,TIINA'' film, mis auhinn Rahvusvahelisel Filmi ja T Festivalil New Yorgis ja Miam sai aastakümneid tagasi Kanada eestlaskonna suu poolehoiu osaliseks. Film on jatud meie suurmeister Aug Kitzbergi klassikalise näide ,,Libahundi'' ainetele ja sel esinevad peaosalistena kadun Valli Martin Tiinana ja kana eesti näitlejad Oudi Kalm Mari ning Tarvo Kass Marguse Kogu tegelaskond ulatab paaris ligi. Filmile lõi originaalmuusi helilooja Taavo Virkhaus.

Filmil on ingliskeelne all-te (dialoogi tõlge), mis võimaldab eesti keelt mitte-valdavat sõpradel ja tuttavatel meie kod maist maaelu idülli meenutav õhkkonnas arenevat pingelist gevust jälgida.

August Kitzbergi näiden ,,LIBAHUNT'' on mängit

Ivaski balti

Ivar Ivask, Baltic Elegi WLT, Oklahoma 1987. lk.

Poola luuletajale Czeslaw M losz'ile pühendatud õhuke, k tüpograafiliselt imetletavalt m sekas luuleraamat Ivar Iva eleegiatega on kolmas Ivaski gliskeelseist värssidest. Varem ilmunud samasuguseina ,,Okla ma, October'' (1984) ja ,,Sn Lessons'' (1986). Mõlema kaa joonistused luuletajalt, kes on t tuks saanud oma kujutavkunsti te töödega. Ivask on varem av danud luuleraamatuid eesti saksa keeles (,,Gespigelte Erd 1967), nüüd on ta kirjutanud o inglise keeles, jõudes selli siinse mandri laiema lugejask nani.

Kolmandas vihikus ,,Ba Elegies'' on avaldatud kümne titeemalist eleegiat. Neis tõuse esile kaotatud maailma, B eluruumi tunnetega seotud ele lised variatsioonid. Pilt ko maast saastamise, reostamise radioaktiivse kiirgusega ära hirmutunde, kuigi inimest öeldakse, et kõik see on v ohutul tasemel, ehkki lehm teavad, hoidudes suvise r söömisest. Elatakse ülukor mille vastu rahvaluules p hoiatatud. Hävitava meeleol läheb tänapäevane aeg univers musta auku, mis on ajatu, hääl rahutagune ja mõistmise tagu Konkreetseisse lauseisse on p gutatud kodumaa, laiemalt k maailma olukord, kus vaatam võimalusile, mis inimesile ant ta ise hävitab keskkonna ja sel koos enese.

Balti rannikud on mereva rannad, kristalsed kärjed, päik vaik, mis kunagi püüdnud ene se putukaid. Ajalugu neist m

Nr. 79

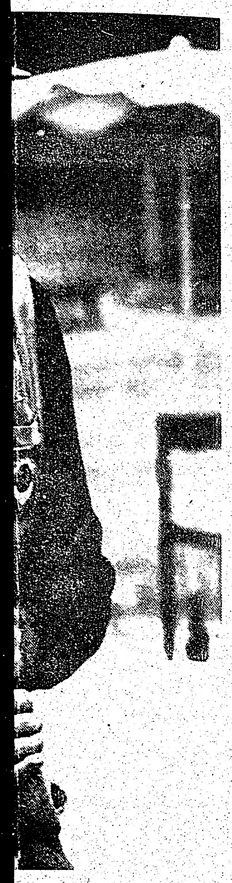

NSV Liidu meistriks ivat maailmarekordit

nikke hämmastas ühe kergejõustiklase Steve iljutine ülestunnistus. Räägitakse, et spordiala- ganna on kergejõustik. ütlen, et spordiala nr 1 l. Vahetaksin kõhklema- na rekordid ja tiitlid edu palliväljakul, eriti veel, in mängida oma lem- skonnas ,,FC

aja parast. Vaatas sünd- nii ülema leitnant Käisi ii juhtimise üle pataljoni ning tema valve alla a selgitamiseni. st lõhnas kohtu järele se ka täit selgust saada käsile. Leitnant Käis oli hakituse tõttu juhtunud eel. Ega sõjas ju kõik

es, et tema saatnud vastu mis ilmaaegu kahekesi kohast nad nagu nii üle s sits paugud teata kohe

arina sest jalaväevärgist i katte ei saanud. Oleks ks andnud tagant järele led vähemalt jäänuksid

elda ka valvepostil olnud poole kuue paigu, kuna erkuulipildujaiga olnud valt mõnekümne meetri ataga kahtlast krõbinat. ata tunnussõna. Oodanud isna oma selja taga hulga binud mõte peast. ,,Kui

asse ja ootasin. Tahtsin t valangut teha aga ei õn- Tõusin ja vaatasin ringi. nud enam kedagi näha. lipilduja otsa eest järvele ei julgenud sellest häbi ja

nimlikult mõistetav ja gemendiülemale ja diviisi lubasin omaltpoolt teha. lonel-leitnant Vendile ja sada ka minu seletus ja as- nuljed. Vent lubas oodata

Järgneb

kirjandus • kunst • muusika

„TIINA" film uus-etendusele Torontos

Julma kuriteo ohvriks langenud näitleja Valli Martini mälestuseks toimub laupäeval, 21. novembril 1987 OISE Filmiteatris 252 Bloor West „TIINA" filmi uus-etendus. Etendused on algusega kell 6 ja 8.30 õhtul. Korraldajaks on Valli Martini nimeline NÄITEKUNSTIFOND, mille sihiks on eesti teatriala edutamine, teatrinoorte esiletõstmine ja edasiõppimist majanduslikult toetamine.

„TIINA" film, mis auhinnati Rahvusvahelisel Filmi ja TV Festivalil New Yorgis ja Miamis, sai aastakümneid tagasi ka Kanada eestlaskonna suure poolehoiu osaliseks. Film on rajatud meie suurmeister August Kitzbergi klassikalise näidendi „Libahundi" ainetele ja selles esinevad peaosalistena kadunud Valli Martin Tiinana ja kanada eesti näitlejad Oudi Kalm Marina ning Tarvo Kass Margusena. Kogu tegelaskond ulatab paarisaja ligi. Filmile lõi originaalmuusika helilooja Taavo Virkhaus.

Filmil on ingliskeelne all-tekst (dialoogi tõlge), mis võimaldab ka eesti keelt mitte-valdavatel sõpradel ja tuttavatel meie kodumaist maaelu idülli meenutavas õhkkonnas arenevat pingelist tegevust jälgida.

August Kitzbergi näidendit „LIBAHUNT" on mängitud lugematuid kordi ja iga ettekanne on alati uus, sest ta teema — vabadust elu suurimaks aardeks pidava uhke eesti neiu võitlus oma eluõnne eest, on igavene. Samuti manab „TIINA" film igakordsel uusvaatamisel esile kaasaelamise pinge. Kuid „TIINA" filmil on veel muud haaravat pakkuda. Ainult filmile omase pildikeele jõuga viib ta vanemasse põlve kuuluvaid mälestuste reisile sinna, kuhu maha jäi nende noorusaeg, ja nooremaid huvipakkuvale tutvumisreisile maale ja maailma, mille mullas on nende sugupuu juured.

Kogu „TIINA" etenduste tulu läheb eranditult Valli Martini nimelise NÄITEKUNSTIFONDI täiendamiseks. Toronto eesti näitlejaskond on abistamas oma varalahkunud kolleegi mälestuse jäädvustamist.

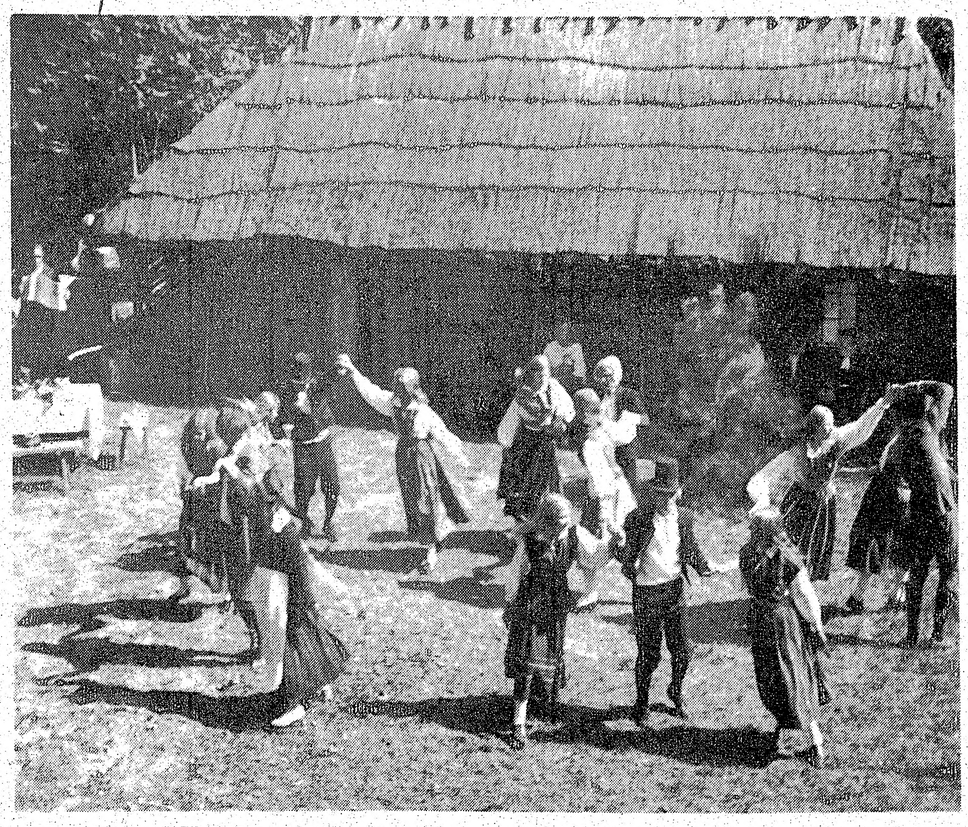

Helifilm „ Tiina" — pulmapidu Tammarude talu õuel.

Ivaski balti eleegiad

Ivar Ivask, Baltic Elegies. WLT, Oklahoma 1987. 16 lk.

Poola luuletajale Czeslaw Milosz'ile pühendatud õhuke, kuid tüpograafiliselt imetletavalt maitsekas luuleraamat Ivar Ivaski eleegiatega on kolmas Ivaski ingliskeelseist värssidest. Varem on ilmunud samasuguseina „Oklahoma October" (1984) ja „Snow Lessons" (1986). Mõlema kaanejoonistused luuletajalt, kes on tunduks saanud oma kujutavkunstilisi töödega. Ivask on varem avaldanud luuleraamatuid eesti ja saksa keeles („Gespigelte Erde" 1967), nüüd on ta kirjutanud otse inglise keeles, jõudes selliselt siinse mandri laiema lugejaskonnani.

Kolmandas vihikus „Baltic Elegies" on avaldatud kümne baltiteemalist eleegiat. Neis tõusevad esile kaotatud maailma, Balti eluruumi tunnetega seotud eleegilised variatsioonid. Pilt kodumaast saastamise, reostamise ja radioaktiivse kiirgusega äratab hirmutunde, kuigi inimestele öeldakse, et kõik see on veel ohutul tasemel, ehkki lehmad teavad, hoidudes suvise rohu söömisest. Elatakse olukorras, mille vastu rahvaluules pole hoiatatud. Hävitava meeleoluga läheb tänapäevane aeg universumi musta auku, mis on ajatu, hääletu, rahutagune ja mõistmise tagune. Konkreetseisse lauseisse on paigutatud kodumaa, laiemalt kogu maailma olukord, kus vaatamata võimalusile, mis inimesile antud, ta ise hävitab keskkonna ja sellega koos enese.

Balti rannikud on merevaigu rannad, kristalsed kärjed, päikese vaik, mis kunagi püüdnud enesesse putukaid. Ajalugu neist maadest on saanud „rasvaseks" kaotatud ja võidetud lahinguist, katkust, mis tühjendas talud ja väljad, mille järel polnud muud teha kui uuesti sündida samades vormides. Vaadates nüüd Baltikumi suunas võidakse kuulda mesilaspere häält ja tajutakse veealust välispiiri merevaigu kambreile, mis ehitatud valu tolmukaist.

Kes aga suudab ratsutada välja sellest tormist, mis murrab muistseid tammepuid, metsa, mis andis varju meie vendadele. Aga torm ei saa eitada lõplikku kingitust, killustatud merevaigu päikesed heidetakse tuulte poolt pekstuna randadele. Eelmiste generatsioonide hääled laulavad üle mere tuhandeis kogutud ja veel kogumatuis, unustatud ja jälle meenutatud generatsioonide lauludes. Luuletaja mõistab, et meie praegused eleegiad laulavad ainult säilimisest.

Selle kurbuse sügavuse mõistmiseks räägib luuletaja oma sidemeist Eestiga ja soome-ugri maailmaga. Ta tunnetab sugestiivselt, et tema värsside keel „see on mu luule keel", kuigi ta on õppinud teisi keeli, arvestab ta ikka veel eesti keeles oma aastaringe. Samuti seal on baltlasi Baltikumi nurkades, kelle kunstilooming tõuseb spiraalina lõpmatusse toomaks neid tagasi Baltimaale päeval kui päike laiub karikakraväljana.

Sellise sügava inimese mõistmise ja tajumisega läbib luuletaja variatsioonide kaupa kogu tundeskaala, suutes otse konkretselt tuntavaks muuta vahekorra sünnimaaga, vanemate päritolumaaga ja enese noorusaastate maadega. Balti eleegiais ilmneb Ivaski tunnetesügavus ja ikka jälle mõistmine merevaigumaade olukorrast.

HANNES OJA

Tänavune teine TULIMULD

Eesti kirjanduse ja kultuuri ajakirja „Tulimulla" tänavuses teises numbris on Ants Hartmanni sonetinelik „Tagantjärgi targutamist Annus Rävälä aadressil", Ilmar Mikiveri kõne Eesti Kultuurifondi kirjandusõhtul (8.03.1987) Karl Ristikivi kümnendal surmaasta puhul — „Võitleja viimse veretilgani"; uurimused Ristikivist on praegu eriti sagedased nii kodumaal kui ka paguluses. Felix Oinas jätkab kirjanike pihtimisi „Kuidas kirjanikud kirjutavad", seekord räägivad enesest Salme Raatma ja Alfred Kurlents.

Ago Vallas alustas eelmises numbris ülevaatlikku „Muistne Tartu" koos mitmete linna kujunemist näitavate plaanidega, Salme Raatmalt on ballaad „Kuldne süda", Paul Reets vaatleb Endel Kõksi loomingut pealkirja all „Ajajärk nimega abstraktne", Arvo Mägi käsitleb „Põlvkondadest meie kultuuriloos", Ilmar Arens jätkab uurimust „Kas „Must surm" Pärnust koputas 1710. a. suvel Dalarö kantsi väravaile?" I. Arens on kirjutanud sageli uurimuslikke artikleid Eesti ajaloo aspektidest, mis seni laialipillatud ajalehtedes. Kas poleks mõeldav nendegi eriteosena avaldamine, nagu kolme esseeraamatu saamislugu näitab? Alo Raun kirjutab „Surmajärgsest elust", kus faktide tõlgendus on andnud kahesuguseid tulemusi, teaduslikust vaatekohast ei saa seda tõeks ega valeks tunnistada. Valev Uibopuu vaatleb „Saksa noorsooraamat 18. sajandi soomeugrilaste kirjeldajana", loetlenud mitmeid soomeugrilastest kõnelevaid raamatuid, vaatleb ta pikemalt saksa päritoluga Johann Christian August Baueri (I.H. Selkirch) reisiraamatut Venemaast 19. sajandil „Sällsama Afventyr pa dess Resor i fremmande länder" (1819).

Viktor Kõressaar vaatleb „üle sajandi hilinenud esikkogu", Gustav Adolph Oldekopi (1755—1838) luuletusi iseseisva raamatuna 1985.a. pealkirjaga „Suve õdang". Haapsalus sündinud, kuid Lõuna-Eestis vaimulikuna töötanud eesti keeles kirjutanud estofiili luuletused ilmusid varem ta naisevenna Kanepi kihelkonna õpetaja J.P. von Rothi nime all. Alles J.H. Rosenplänteri materjalide uurimisel selgus õige autorlus. Oldekop oli väikese kogu oma luuletusi saatnud Rosenplänterile tutvumiseks, kuna tal oli olnud mõte seda raamatuna avaldada. Rosenplänter tagastas käsikirja, kuid tegi õnneks koopia, mis avastatuna on nüüd kodumaal Kirjandusmuuseumi Käsikirjade osakonnas. Oldekopi luule oli mõeldud Kanepi koolides laulmiseks. Selle kõrval võib märkida, et ka Kristjan Jaak Petersoni luule avastati alles selle sajandi alguses.

Kriitika osas Arvo Mägi vaatleb Rutt Eliaseri kahte Siberi-raamatut, Peeter Lindsaar Gunnar Neeme joonistuste kogu „Kalevipoeg taidelises nägemuses" ja

Pola Negri suri USA-s

Pola Negri, üks tuntumaid tummfilmi tähti, suri augusti alguses San Antonios, Texases 93 a. vanuses.

Tegelikult oli ta poola päritoluga, õige nimega Barbara Chalupiec. Tema karjäär algas Berliinis, kus ta mängis mitmes Ernst Lubitschi filmis, neist tuntuimad „Carmen" ja „Madame du Barry".

Hiljem USA-s muutusid tema isiklikud seiklused sama kuulsaiks kui ta filmid. Mõnda aeg oli ta abielus ühe gruusia vürstiga, siis kõneldi ka vahekorrast Charlie Chapliniga ja lõpuks läks ta Hollywoodi ajalukku Rudolf Valentino „viimse kihlatuna".

Kriitikud arvavad, et ta oli haruldaselt intelligentne ja peenetundeline oma miljöö kohta ning kahjatsevad, et tema talenti ei osatud paremini ära kasutada.

EPL

Johannes Kaup Helmi Elleri lühimonograafiat „Ain Kalmus".

H.O.

Osa Oskar Lutsu „Tagahoovis" tegelastest. Näidendi lavastab Endla Komi 8. novembril Castle Franki koolimajas. Ees, vasakult: Leiki Veskimets, Pia Metsala. Istuvad: Meeri Lehesalu, Eric Kastein, Valve Tali, Harry Lillioja, Oudi Kalm, Elna Libe. Seisavad: Peter Roose, Kalle Viires, Endla Komi, Enno Õunapuu. **Foto: VE**

Ristsõna nr. 1404

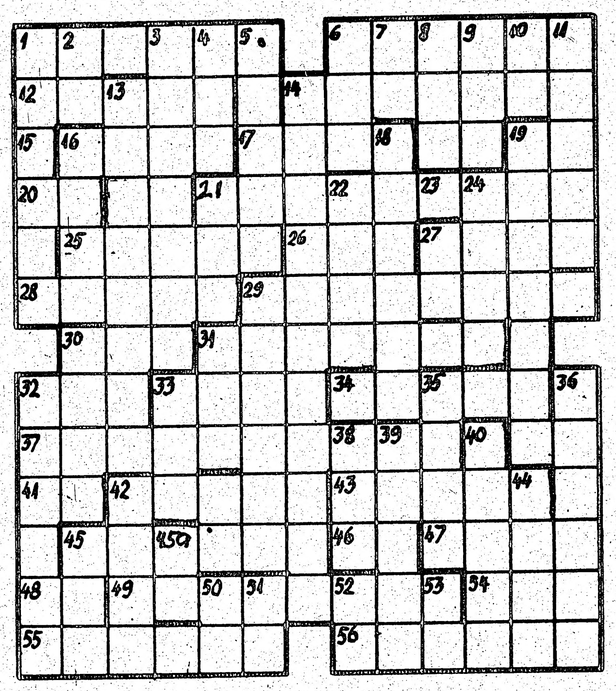

PÕIKREAD: 1. Populaarne ooper, 6. Saan aru, mõistan, 12. Ebamaine olend, 14. Meri Kagu-Euroopas, 15. Kolmas täht, 16. Püüab kalamees, 17. Suvitaja elamu, 19. Olemas, 20. Kaksikvokaal, 21. Vannet võtma, 25. Inglise-ameerika filmitäht, 26. Kreeka täht, 27. Suur, territoriaalne haldusüksus Venemaal, 28. Koduloom, 29. Saarimaa algkeeles, 30. Mehe hüüdnimi, 31. Pealinn Euroopas, 32. Oma , 33. Sama vokaal neljakordselt, 34. Hüüdsõna, 37. Ruttama, 41. Kaksikkonsonant, 42. Väike puu, 43. Toortoit, 45. Populaarne loom ühes TV-filmiseerias, 46. Sees — mitmes võõrkeeles, 47. Ontario järve naaber, 48. Kaksikvokaal, 49. Asjaarmastaja, väheste teadmistega, 54. . . .-tak, 55. ,,Kõrbelaev", 56. Mitte palju.

PÜSTREAD: 1. Rooma riigimees, kes nõudis Kartaago hävitamist, 2. Eessõna saksa keeles, 3. Lind, 4. Ei ole igavene, 5. Valan pisaraid, 6. Temal, 7. Artur Rinne nimetähed, 8. Juhtub muinasjuttudes, 9. . . . kivi — kiviliik, 10. Sama, mis 7, 11. Rahvas Ida-Aasias, 13. Tagatis, 14. Vaimulaad, meelsus, 16. Linn ja jõgi Soomes, 18. Laohoone, käändes, 19. Peremehe, 21. Madalmaade 17. saj. maalikunstnik, kelle töö avastati Eestis mõned aastat tagasi, 22. Tuntud eesti laulja eesnimi, 24. Kartlikus, 27. Klass — lüh., 29. Ikkagi, ometi, 30. Omas, 31. Lind, 32. Seda on inimene, 33. Koht Tallinna lähedal, 35. Mitte paks, 36. Väike vana naine, 38. Ese, 39. Toiduaine, 40. Linn Eestis, 42. Keedunõu, 44. Väike veekogu, 45. Naisenimi, 45a. Noot, 50. Artikkel prantsuse keeles, 51. Artikkel hispaania keeles, 52. Sama, mis 2 alla, 53. Kaksikkonsonant.

RISTSÕNA NR. 1403 LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Morse, 5. Kantsel, 10. Ares, 11. Tõld, 12. Iro, 13. Hea, 14. Mure, 15. Trio, 16. Välk, 17. Tige, 18. Mali, 19. Aine, 21. Atakk, 23. Pakt, 24. VE, 25. Seik, 26. Sirk, 27. Mäe, 28. Õrn, 29. Pide, 30. Toll, 31. Mõnu, 32. Curie, 33. Märk, 34. Tonn, 35. Türn, 36. Mood, 37. Le, 38. Sent, 39. Amok, 40. Aus, 41. Ants Vomm, 42. Paus.

PÜSTREAD: 1. Mahtra sõda, 2. Orel, 3. Rea, 4. Ss, 5. Kõrk, 6. Ale, 7. Sirge, 8. Erie, 9. Loo, 11. Tuli, 14. Mälk, 15. Tint, 16. Vakk, 17. Tikk, 18. Main, 19. Aare, 20. Keelepeks, 22. Tere, 23. Pidu, 24. Väli, 26. Sink, 27. Morn, 29. Põrn, 30. Tund, 31. Märts, 32. Cook, 33. Münt, 34. Toom, 35. Ten, 36. Mmm, 37. Luu, 38. Sa, 39. Ao, 40. Aa.

Mitmepalgeline mood (2)

Hooaja kostüümid on kaunid ja elegantsed, olgu nad siis modernse klassilise või igas võimalikus variandis, prevaleeruva naiseliku joonega.

Kostüümjakkide (mis pikkuselt varieeruvad) juurde kuuluvad seelikud on igasuguse tegumoega ja igasuguse pikkusega. Need kostüümid on valmistatud kas ühevärvilistest või mustrilistest villastest materjalidest. Siin kohal ainult mõnigad näited: Üheks briljantsemaks loominguks võiks lugeda Gloria Sachs'i moelooja poolt kavandatud kostüümi — valmistatud õhukesest kirjust (domineerivaks värviks mürkroheline) villasest materjalist, tepitud jakiga ja samast materjalist pika seelikuga. Võiks veel juurde lisada, et see kostüüm on efekti andmiseks täiendatud ,,Anna Karenina" mustast rebasest karusnahkse mütsiga. Üldpilt on kaunis ja ,,chic". Võiks veel mainida Christian Diori modernse klassilise joonega, lühikese seelikuga mustast villasest riidest valmistatud, maitsekat kostüümi. Lisandiks üleskeeratud laiaäärene kübar, kui ka Donna Karan'i palomino-beezh (beige) värvi, rätsepmeisterlikult valmistatud, naiseliku joonega (pika jaki lühikese seelikuga) elegantset kostüümi. On ka kostüüme, millede kaunistamiseks on kasutatud igasugust karusnahka jne.

Kampsunid (pullover) — neid tuleb hulgaliselt igas variatsioonis — nii pikkuselt kui ka tegumoelt — värvilt kui ka mustrilt.

On lihtsaid kampsuneid kuni rikkalikult säravate tikanditega õhtukampsuniteni. Edasi on ,,cardiganid" mis asendavad soovi korral jakki. Siia kategooriasse kuuluvad ka veel sportliku tegumoega koetud jakid voodriga ja ilma.

Päevakleitide juures on ka igasugused moed esitatud. Enamuses on need lihtsajoonelised kuid maitsekad. Esinevad taljesse liibuvad vähese drapeeringuga (en garo), tuunikud kitsa või laia alaosaga, taljestatud puusa-joont rõhutavad, talje joonest allapoole lainevad kas rataskujuliselt või krookidega ehk ka voltidega; siis kehale liibuvad kantud väga laia võõga, ,,A" joonelised ning veel mantel- ja n.n. ,,chemise" — stiilis kleidid. Viimase kahe liigi keitide kohta võiks öelda: neil on see hea omadus, et nad varjavad ära kõik keha ,,patud" (vead) ja nad on kasulik ost tüsedamatele daamidele, kes on kaotanud saleda taljejoone.

Mis puutub õhturiietusse siis on see sel hooajal niivõrd fantaasiarikas, elegantne, luksuslik kui ka ekstravagantne — olgu see siis kokteil- või maani ulatuv peo-või ballikleit, igas võimalikus variatsioonis, et sellest võiks kirjutada omaette artikli.

Kokteil-kleite näeme igasuguseid, küll kitsaid (pikkade varukatega) kus seljadekoltee tihti ulatub üle vööjoone allapoole, või siis paljastatud õlgadega kehale liibuvad, kaunistatud efekti andmiseks erksate, teist värvi suurte lehvidega, kui ka pimestavalt-säravate ehtekivide (rhinestone), litrite, kivide- ja pärlite- tikanditega, ning veel karusnaha ja sulgedega. Üheks ekstravagantsemaks kokteil-riietuseks võiks lugeda St. Laurent'i loomingut, paljastatud õlgadega, kitsajooneline, valmistatud üleni roosa värvi jaanalinnu-sulgedest, vöötatud sama-värvi satäänkurdiga ja kantud sama värvi jaanalinnu-sulgedest kokteil-mütsiga. Pikkuselt ,,häbemata" lühike — kuid erakorraliselt maitsekas ja elegantne. Ilus noorele saledale kandjale. Teises variatsioonis on kleidi ülaosa kehale liibuv (varukatega või ilma), kas üle puusajoone või taljeni ning keidi alaosa laiali ja avaraks ,,puhvitud" krinoliinide abil. Või on siis kleidi alaosa rikkalikkude volangidega täiendatud, neid tuleb kas ühevärvilisi või kahevärvi kombinatsioonis. Mõningad kokteilkleidid on ebaühtlase alusäärega — kas küljejoonelt või ka eest lühenevad jne. jne. Ballivõi galakleidid, mis valmistatud luksuslikest materjalidest, on kas kehale liibuvad ja põlve ümbrusest kohevile aetud krookidega, mitmekordsete volangidega, rüüvidega, või siis talje kohalt alates hiigel-laiade alaosadega. Suuremalt osalt paljastatud õlgadega, tuleb neid lugemata variantides. Näitena võiks mainida Karl Lagerfeld'i omapärast n.n. ,,split level" (talje joonest järk järgult alla poole laiemaks minevat) elegantset ballikleiti, või Oscar de la Renta suure lillelise mustriga (kus lillede äärestused tikitud säravate kividega) erksates värvides, mahuka alaosaga, suursugust tualetti.

Lõpuks olgu mainitud, et igá daami isiksusele sobiva rõivastuse leidmisel ei peaks olema raskusi sel hooajal, kuna esitatud kollektsioonides on nii palju stiile ja variante, et seal peaks leiduma vastuvõetavat igale ühele.

HELMI MAIDER

K Lagerfeldi n.n. split level' ballikleit.

Eestlased Saksamaal

Eesti Skautlike Noorte Malev Saksamaal suvelaager toimus peale üheaastalist vaheaega jällegi Freiburgis. 24. juulist kuni 3. augustini koondusid Saksamaal elunevad gaidid ja skaudid, arvult 25. Freiburgi, läti invaliidide kodu maa-alal olevale laagriplatsile, et osa võtta ,,LOOTUSE" laagri tegevusest.

Nii külaliste kui ka laagrielanikega vesteldes selgub, et laager õnnestus väga hästi ning terve tegevus oli viidud peamiselt skautlikule praktikale. Ainukene negatiivne külg oli skaudi- ja gaidiealiste noorte vähesus laagris. Noorte vähesus on tingitud peamiselt koolivaheajaga seotud vabast ajast ning kindlasti ka ilmastikulistest oludest. Loodetakse aga, et järgmine laager koondab enesesse rohkem noori nii et ühiselt astuda edasi seda traditsioonilist rada.

Laagri juhtkonda kuulusid seekord noorema kaadri juhid. Laagri juhiks oli nskm. Raimond Leitaru. Laagri abijuhtideks olid ngdr. Lea Leitaru-Küngas ja nskm. Toomas Pulst, majandusjuhiks n-gdr. Astrid Leitaru, peakokk nksm. Jüri Salumets ja varustuse-ehituse juhiks vsk. Jüri Kriis. Tehnilistel aladel aitasid kaasa J. Leitaru, Tiiu Liepins, Merike Toomepuu, vsk-id. Kalev Kasak ja Arvo Leitaru, vgd. Reet Fröhlich, jt.

Laagrit külastas hulk kaasmaalasi ning laagri lõpupäeval toimunud ühisele suurlõkkele koondus palju endisi kui ka teisigi maleva liikmeid, et ühineda koos laagris viibijatega ühiseks suureks sõprusringiks.

Võite saata kodumaale ,,lillegrammi"!

Viimasel ajal on hakanud kodumaa ajalehed huvitavaid palakesi trükkima, mida varem kunagi näha ei olnud. Pikkade poliitiliste kõnede kõrval ilmub ka selliseid asjakesi, nagu näiteks 30. septembri ,,Rahva Hääles" artikkel pealkirja all ,,Homme esimesed lillegrammid'!"

Nagu artiklist nähtub, hakkab Pirita lillekasvatuse näidis-sovhoos tegevpartnerina tööle firmaga ,,Interflora", mis on rahvusvaheline lillekingituste edastamise organisatsioon. Firma moodustati rohkem kui poolsada aastat tagasi ja see tegutseb praegu 133-es riigis. N. Liit ei ole seni ,,Interflora" liikmeks astunud, kuid nüüd olevat sõlmitud vastav leping ,,Interflora" ja N. Liidu väliskaubandusfirma ,,Licensintorg" vahel. Seega alustab Pirita lillekasvatuse näidissovhoos, abiesimees Mati Kaup'i järelvalvel, 1. oktoobrist peale vastu võtma ,,lillegramme", garanteerides tellimiste täitmist Tallinnas ja Harjumaal (Harju rajoonis) veel samal päeval. Kuid tellimisi võetakse ka ette vastu, näiteks teatud tähtpäevaks. Esialgu võetakse tellimisi vastu Rootsi ,,Interflora" osakonna kaudu, kes need siis teleksi kaudu Eestisse edasi annab. Pirita näidissovhoosis olevat saadaval roose, nelke, krüsanteeme. Tellida võib üksiklilli, kimpe, korve, kompositsioone, pärgi, matusekimpe. Võetakse vastu tellimisi, mille väärtus ei ole alla 150 rootsi krooni (N. Liidus umbes 15 rubla). Lillegrmmi eest tuleb aga tasuda välisvaluutas.

Kolmainu K tänupüha

Erakorraliseks pühapä duses lõikuse tänupüha teenistusest kui ka koosviib ja huvitavate näidetega lõ Jaloselt. Armulaua osas t teineteisele armulauda jag meeldetuletajaks viljavih koguduse liikmete poolt. ülendavalt Vaiki Meltsi jul

Koosviibimist kokkuvõtlik kirjeldades, milles oli kodusus elevust, laulis ansamel viis lau Päevakohase sõnavõtu pidas H ta Lember, kes oma isiklik kogemusest märkis, et pär kodumaalt lahkumist koges oma tundeis Jumala heldet k kes igapäevase leiva annab. Ta olnud ühes väikeses Saksamaa rikus, kus viljad olid altari ees me ise polnud külvanud lõiganud ja meil oli igapäev leib ja kõik, mis elu ülevalpi miseks vajalik. Saaremaa kivi pindadel nähti vaeva ja hoolt e kui uudse-leib lauale jõudis. kehval pinnal kasvas Jumala nistatud vili. Ta luges J. L ,,Rukkivihud rehe all".

Õp. A. Jalonen lahkub Soo Ta oli möödunud aastail sa jumalateenistusi pidanud ja ko dusele omaseks saan Tänutäheks ja mälestuseks a koguduse esimees E. Lepik t üle kella. Tänusõnad ütles õp. Gnadenteich.

Eesti skaudi Kanadas

Toetused organisatsio

Hiljuti toimunud kana koosolekute raamides toim poolt ametlikult heategeva eesti gaidide ja skautide üh Gaidid Kanadas (ESGK) päev varem vastava Usaldu

ESGK eelkäija Eesti Noo Fond asutati juba aastaid ta eesmärgiga hankida eesti ühisk nalt toetusi gaidliku ja skaut töö edukamaks läbiviimise Alles möödunud jaanuaris organisatsioon uue nime ja põhikirjaga nii kaugele, et tunnustati ametlikult Kan Tulumaksu-ameti poolt k õigusega annetajatele välja a vastava numbriga varusta kviitunge, millega on ann mahaarvestatav tulumaksu kuuluvast summast.

ESGK tegevust juhib vasta põhikirjale 8-liikmeline Usal kogu, kuhu kuuluvad (praegu ametikandjad . sulgudes): E Skautmasterite Kogu Kan Koondise esimees (skm E Kuris, juhataja), Eesti Gaide Kogu Kanada Koondise juha (gdr Lisanne Vaher, abijuhata Eesti Skautide Maleva Kana juht (nskm Rein Pajo), E Gaidide Maleva Kanadas juht (Anne Orunuk, sekretär) n vastavate aastakoosolekute p valitud neli esindajat — skm E Soomet, ngdr Maie Kask, Anne-Mai Kaunismaa ja s Gunnar Mitt (laekur).

ESGK majandusaruanne aasta lõpuga 31. augustil 1 selgus, et ametlikke toetusi laekunud $1.986, intresse muud sissetulekut $1.321 n kulusid oli olnud $302. Var seis aasta lõpus oli $10.374. T

Üheks ekstravagantse-
kteil-riietuseks võiks
Laurent'i loomingut,
d õlgadega, kitsa-
valmistatud üleni roosa
analinnu-sulgedest,
sama-värvi satään-
kantud sama värvi jää-
lgedest kokteil-mütsi-
elt ,,häbemata'' lühike
korraliselt maitsekas ja
Ilus noorele saledale
Teises variatsioonis on
osa kehale liibuv
a või ilma), kas üle
või taljeni ning keidi
aiali ja avaraks
krinoliinide abil. Või
di alaosa rikkalikkude
täiendatud, neid tuleb
rvilisi või kahevärvi
siobnis. Mõningad
idid on ebaühtlase
— kas küljejoonelt või
enevad jne. jne. Balli-
idid, mis valmistatud
materjalidest, on kas
õuvad ja põlve üm-
evile aetud krookide-
kordsete volangidega,
või siis talje kohalt
el-laiade alaosadega.
osalt paljastatud
uleb neid lugemata
s. Näitena võiks
rl Lagerfeld'i omapä-
..split level'' (talje
k järgult alla poole
inevat) elegantset bal-
Oscar de la Renta
e mustriga (kus lillede
tikitud säravate
erksates värvides.
laosaga, suursugust

olgu mainitud, et iga
usele sobiva rõivastuse
peaks olema raskusi
kuna esitatud kollekt-
on nii palju stiile ja
seal peaks leiduma
at igale ühele.

HELMI MAIDER

Kolmainu Koguduse tänupüha

Erakorraliseks pühapäevaks oli Toronto Kolmainu koguduses lõikuse tänupüha rohke osavõtuga nii jumalateenistusest kui ka koosviibimisest. Elavalt jutlustatud eluliste ja huvitavate näidetega lõikuse tänupüha jutlus oli õp. A. Jaloselt. Armulaua osas teenisid mõlemad õpetajad ja ka teineteisele armulauda jagades. Altari ees oli lõikusepüha meeldetuletajaiks viljavihud ja teised anded, mis toodud koguduse liikmete poolt. Ansambel laulis tundeid usuliselt ülendavalt Vaiki Meltsi juhatusel ja G. Iltali oreli saatel.

Koosviibimist kokkuvõtlikult kirjeldades, milles oli kodusust ja elevust, laulis ansamel viis laulu. Päevakohase sõnavõtu pidas Herta Lember, kes oma isiklikust kogemusest märkis, et pärast kodumaalt lahkumist koges ta oma tundeis Jumala heldet kätt, kes igapäevase leiva annab. Ta oli olnud ühes väikeses Saksamaa kirikus, kus viljad olid altari ees — me ise polnud külvanud ega lõiganud ja meil oli igapäevane leib ja kõik, mis elu ülevalpidamiseks vajalik. Saaremaa kivistel pindadel nähti vaeva ja hoolt enne kui uudse-leib lauale jõudis. Ka kehval pinnal kasvas Jumala õnnistatud vili. Ta luges J. Liivi ,,Rukkivihud rehe all''.

Õp. A. Jalonen lahkub Soome. Ta oli möödunud aastail sageli jumalateenistusi pidanud ja koguduselе omaseks saanud. Tänutäheks ja mälestuseks andis koguduse esimees E. Lepik talle üle kella. Tänusõnad ütles õp. O. Gnadenteich.

Ka peeti kahte kaua aega koguduse töös seisnud ustavat töötajat meeles: Koguduse organisti G. Iltali ta 70-aasta sünnipäeval ja koguduse laekurit Eik Varepit. Koguduse poolt anti neile kingid ja lauldi: ,,Oh võtkem Jumalat suust südamest nüüd kiita''. Seejärel laulis ansambel sünnupäeva-laulu.

Kohvilaud oli kaetud naisringi poolt mitmekesiste maitsvate paladega. Koosviibimine lõppes rõõmsas tänumeeles.

Pühapäev, 1. november on Toronto Eesti Ev. Luteriusu Kolmainu kogudusele 35. aastapäeva tähistamiseks, et tänu tuua Jumalale möödunud armuaastate eest. Sel puhul peetaval jumalateenistusel, mis algab kell 3 p.l. jutlustab Londoni Eesti Ev. Luteriusu Pauluse koguduse õp. E. Lootsma. Teenistusel laulab koguduse ansambel.

Jätkuvalt teenistusele on koosviibimine sõnavõtu ja ettekannetega. Einelaua katavad koguduse naisringi liikmed.

Lõikuse tänupühal tänati Soome lahkuvat õp. A. Jalost ja peeti meeles koguduse ustavaid töötegijaid Georg Iltali ta 70 aasta ja koguduse laekurit Eik Varepit ta 80 aasta sünnipäeval. Pildil vasakult: Koguduse esimees Eberhard Lepik, õp. O. Gnadenteich, õp. Aulis Jalonen, tema abikaasa, koguduse organist G. Iltal ja laekur Eik Varep. Foto: L. Rossbaum

Eesti skaudid ja gaidid Kanadas

Toetused organisatsioonile on tulumaksu-vabad

Hiljuti toimunud kanada eesti gaidide ja skautide aastakoosolekute raamides toimus ka Kanada Tulumaksu-ameti poolt ametlikult heategevaks organisatsiooniks tunnuststud eesti gaidide ja skautide ühisorganisatsiooni Eesti Skaudid ja Gaidid Kanadas (ESGK) peakoosolek, millele eelnes mõni päev varem vastava Usalduskogu või hooldajate koosolek.

ESGK eelkäija Eesti Nooruse Fond asutati juba aastaid tagasi eesmärgiga hankida eesti ühiskonnalt toetusi gaidliku ja skautliku töö edukamaks läbiviimiseks. Alles möödunud jaanuaris sai organisatsioon uue nime ja uue põhikirjaga nii kaugele, et see tunnustati ametlikult Kanada Tulumaksu-ameti poolt koos õigusega annetajatele välja anda vastava numbriga varustatud kviitunge, millega on annetus mahaarvestatav tulumaksu alla kuuluvast summast.

ESGK tegevust juhib vastavalt põhikirjale 8-liikmeline Usalduskogu, kuhu kuuluvad (praegused ametikandjad sulgudes): Eesti Skautmasterite Kogu Kanada Koondise esimees (skm Eino Kuris, juhataja), Eesti Gaiderite Kogu Kanada Koondise juhataja (gdr Lisanne Vaher, abijuhataja), Eesti Skautide Maleva Kanadas juht (nskm Rein Pajo), Eesti Gaidide Maleva Kanadas juht (gdr Anne Orunuk, sekretär) ning vastavate aastakoosolekute poolt valitud neli esindajat — skm Ermi Soomet, ngdr Maie Kask, gdr Anne-Mai Kaunismaa ja skm Gunnar Mitt (laekur).

ESGK majandusaruannetest aasta lõpuga 31. augustil 1987 selgus, et ametlikke toetusi oli laekunud $1.986, intresse ja muud sissetulekut $1.321 ning kulusid oli olnud $302. Varade seis aasta lõpus oli $10.374. Tunnustatud heategeva organisatsiooni üheks nõudeks on, et ametlike kviitungite alusel laekunud summadest peab järgneval tegevusaastal organisatsiooni sisemise töö huvides kulutama 80%. Toetusi ei tohi edasi anda teistele mitte-heategevatele asutustele. Nimetatud 80% reegli alla ei kuulu testamentide kaudu laekuvad toetused ega ka teatud toetused, kus annetaja ise määritleb toetuse kasutamise tingimused. Eesti gaidide ja skautide ,,sisemise töö'' hulka kuulub kogu nende tegevus, nagu töö üksustes; laagrite, suurlaagrite, võistluste ning muude ürituste korraldamine; osavõtt välismaistest üritustest, jne.

Peakoosolekule eelnenud Hooldajate koosolekul peeti soovitavaks eesti ühiskonda meie ajakirjanduse kaudu ESGK uuest tulumaksuvabast staatusest aegajalt informeerida. Vastava kviitungi saamiseks on vajalik miinimum-annetusena $10. Annetuste tshekid palutakse kirjutada ,,Estonian Scouts & Guides in Canada'' nimele, millist nimetust võib kasutada ka testamentide kaudu tehtavate annetuste korral. ESGK ametlikuks postiaadressiks on laekuri aadress: skm Gunnar Mitt, 1 Innismore Crescent #602, Scarborough, Ontario, M1R 1C6.

G.M.

Vändra Gümnaasiumi 65. aastapäeva pühitsemine Torontos

Kuuskümmend viis aastat on möödas sellest, kui Vändras täitus suur unistus — me vanemate soov-unelm, et lapsed saaksid kooli kodu-radadele.

Vändra Gümnaasiumi ava-aktus toimus 1922.a. Kooli-hoone valmis juba mõni aasta varem. Võiks öelda, et selle ehitasid isad oma lastele. Paljud Vändra ja selle ümbruse inimesed andsid oma panuse, kas otsese töö või rahaliste annetuste näol.

Selle kooli endised õpilased koos abikaasadega pühitsesid oma haridustempli aastapäeva Torontos 10. oktoobril k.a. piduliku õhtusöögiga Westbury Hotellis.

Kuigi enamus meist on vanemad kui meie armas kool ja kuigi viimaste aastate jooksul on meie read hõredamaks jäänud, näis siiski et ühised koolipäevad ja ilusad mälestused Vändras veedetud noorusе-aastatest suudavad meid ikka veel kokku kutsuda. Eriti rõõmustav oli see, et oli palju kaugemalt tulejaid. Osavõtjaid oli nii Kanadast kui ka Ühendriikidest.

Aukülaliseks oli kooli kunagine usuõpetuse õpetaja, praegune lugupeetud piiskop Karl Raudsepp koos abikaasaga. Tõesti südantliigutav oli aastate järel jälle koos olla ühise Vändra perena.

Koosviibimise motoks oli: Koolipõlve kaunid päevad, noorusaja naerupäevad täna meelde tulevad, mälestustes elavad.

Vändra Gümnaasiumi vilistlane Juta Järv ütles teretulemast kõigile ja avaldas tänu kooli-aegsete õpetuste eest piiskop Raudsepale.

Ta luges ka ette lühikese ülevaate kooli ajaloost, mis oli osaliselt koostatud meie kõige vanema vilistlase Adolf Linnu mälestuste põhjal.

Meenutasime seda tähtsat sündmust Vändra haridus — elus, 65 aastat tagasi. Me tänu kuulub nendele, kes ohvrit kandsid ja meile kooli andsid. Kooli asutajate hulgas olid ka mitme koosviibimisest osavõtva endise õpilase isad. Nüüd on nad kõik juba manalasse varisenud. Puhake rahus!

Siis laulis grupp ,,Vändra tüdrukuid'' Vaiki Meltsi juhtimisel kooli juubeliks pühendatd laulu.

Selle laulu sõnad on väga tundeküllased, viimased read kõlavad nii. ,,Sa mu Vändramaa metsade saaga, hingepuudutav päikese kiir''. Laul süvendas veelgi Vändra meeleolu ja võeti vastu kiiduavaldusega. Lauljad olid: V. Melts, H. Vastopä, E. Vaino, L. Niinemaë, S. Siirdmaa, A. Koppel, J. Järv ja H. Kontus. Viimane on vändralane küll ainult abielu kaudu.

Enne õhtusööki pidas piiskop Raudsepp palvuse ja hiljem ta jutustas veel ilusaid mälestusi Vändrast, mida meie laul temas ellu kutsus.

Inge Kuutan kinnitas piiskopile ja ta abikaasale rinda lilleõied.

Peale õhtusööki oli palju omavahelisi vestlusi, pildistamisi ja lühemaid sõnavõtte. Hiljem serveeriti juubeli torti ja kohvi.

Loeti ette tervitused. A. Lind oli saatnud väga sütitava kirja ja kingituseks 8 eksemplari oma mälestuste II osa. Loosi-õnn määras, kes need raamatud omale said. Aitäh andjale!

Tervitusi olid saatnud ka Eugen Ruus Vancouverist ja Arnold Kontson Ühendriikidest. Samuti Udo Virkus Ühendriikidest.

Lahkudes soovisid kõik, et Taevaisa heldusel tohiksime ka tulevikus üheskoos oma kooli juubelipäevi tähistada. Piduõhtul unustasime oma-eneste vanused ja meenutasime vaid seda, et meie kool sai 65-aastaseks ja oli põhjust pühitsemiseks.

Järgmisel päeval peale ühist lõunasööki kogunes Vändra koolipere Vana Andrese kirikusse, kus lasime mälestada oma kooli asutajaid, õpetajaid ja endiseid õpilasi, kes aastate jooksul surma läbi lahkunud.

Kuigi nüüd on see meie Vändra kooli endiste kasvandikkude ja kasvatajate kokkusaamine juba minevik, on südames tunne, et mälestustes meil Vändra elab veel.

J.J.

Jakobi kogudus tähistas aastapäeva

Toronto E.E.L.K. Jakobi kogudus tähistas möödunud Lõikus-tänupühal oma 35. aastapäeva piduliku Jumalateenistusega Virginia ühendatud kirikus. Tähtpäeva puhul jutlustas praost Udo Petersoo, liturgias teenis koguduse õpetaja T. Nõmmik. Sopran Elna Libe esines kahe lauluga ning orelil teenis Ed. Welin. Järgnes koosviibimine kohvilauas päevakohaste sõnavõttudega.

Jakobi koguduse asutajaks oli õpetaja, hiljem assessor August Raidur. Kogudus on püüdnud teenida peamiselt Toronto lääneosas elunevaid kaasmaalasi. Alates 1975.a. on koguduse hingekarjaseks õpetaja Tõnis Nõmmik, kelle ametiajal avati kuulutuspunkt Royal Beach'i ja ümbruskonna eestlaste teenimiseks. Juubeliaastal on koguduse esimeheks Rein Hõbe, organistiks Virginias Ed. Welin, kuna Torontos momendil kindlat organisti ei ole. Koguduse juures tegutseb väike pühapäeva-kool Kadri Nõmmiku juhatusel.

PROVIDENT REALTY LTD.
656-0011
REALTOR
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

Rahvamass Toronto Eesti

(Algus lk. 1)

lätlaste suur-meeleavaldus Riia Vabadussamba juures 14. juunil. Aga ka mais toimunud demonstratsioonid keskkona saastamise vastu andsid neile kogemusi ja õpetust. Seepärast moodustati 15. augustil 7-inimeseline organisatsiooni-komitee, kuhu kuulusid peale Madissoni veel sellised hästituntud nimed nagu Lagle Parek, Heikki Ahonen, Mati Kiirend, Ilse Heinsalu, Jüri Mikk Kalju Mätik. Nad teadsid 20 USA senaatori kirjast Gorbatshovile ja nii ,,Ameerika Hääle'' kui ka ,,Vabadusraadio'' kaudu said nad uudiseid välismail kavatsetavatest Musta Lindi Päeva demonstratsioonidest.

20. augustil oli Eesti Täitevkomitee Esimehe asetäitja S. Shuklova Madissoni jutuajamiseks enda juurde kutsunud — sellele järgnes kõnelus 21. augustil siseministri abi polkovnik Kass'iga. Mõlemad olnud väga viisakad, rääkinud demonstratsiooni ohtudest ja küsinud demonstrantide arvu. Pole tahtnud uskuda, kui Madisson öelnud, et ta ei tea — võibolla tuleb sada, võibolla tuhat. Siis keelatud viimasel momendil ära Raekojaplatsil kogunemine, kuid see olevat olnud liiga hilja et sellest rahvale teatada. Eelmisel ööl olevat Tallinna lähedal Pääskülas valmistatud marssimise-loosungid, lööklausetega nagu: ,,Stalini timukad kohtu alla'' ja ,,Tahame ausat ajalugu.'' Kokku tehti umbes 20 loosungit.

Vastulöögiks oli organiseeritud komsomolide grupid, kes kandnud oma plakateid pealkirjadega *nagu* ,,*Maha fashism*'' ja ,,Ei USA rakettidele.'' Kuna keegi ei olevat tahtnud vastudemonstratsioonile minna, saanud plakatikandjad 15 rubla isikult oma töö eest. Ja nad näinud üpris häbelikud välja. KGB oli massiliselt kohal, pildistades igaühte. Ning miilitsad, nagu juba mainitud, oskasid eesti keelt.

Kuna Raekojaplatsil oli kogumine keelatud, siis mindi Harju tänava kaudu Hirveparki (pilt ilmus juba varem meie lehes). Demo oli lubatud kuni kella poole kaheni, kuid läks kauemaks. Inimesi võis küll olla mitme tuhande ümber. Kogu asi helilindistati.

Järgmisel päeval oli toimunud EKP koosolek ning Karl Vaino olevat nõudnud Madissoni arreteerimist. Laimukampaania ta vastu algas, samuti teiste aktivistide vastu, kes meeleavaldust organiseerisid. Selle kohta ilmus ajakirjanduses üle 40 artikli, ka raadio ja TV lainetel toimus mustamis-kampaania. 31. augustil toimunud uus koosolek — otsustati keelata Muinsuskaitse Seltside kohtumine Viljandis. Kui Lagle Parek Tartust sinna sõitis, siis võeti ta vahi alla. Mati Kiirend kutsuti Tallinnas KGB major Otsa jutule. Kuid kumbagil ei olevat käsi-jalgu väänatud ja nad olevat varsti vabastatud. Ka endise poliitvangi Kalju Mätiku, kes meeleavaldust helilindistas, korter olevat läbi otsitud. Kuid lint olnud siis juba läinud ja sadadesse koopiatesse paljundatud.

Enne demo't olevat KGB kindral Kortelainen Moskva Balti vabariikide KGB-juhtide kokkutulemisel kinnitanud, et Eestis midagi ei juhtu. Nüüd olnud ta maruvihane ja nõudnud arreteerimisi ja maalt välja saatmisi. Kuid Madisson eitab, et tal oli juba enne demo't väljasõidu-luba käes. Teda olevat lubatud küll Iisraeli saata, kuid sinna ta ei olevat tahtnud, minna. Öeldud aga, et kui ta demo'st osa võtab, siis on võimalik et ta välja ei pääse ja läheb selle asemel Siberisse.

Siis mängis ta linti, mis kohati halvasti kuulda oli, kuid siiski üle andis kõnepidajate sõnad ja rahva aplausi. See oli väga liigutav, eriti pooletunnise audio-lindi lõpus kõlav ühislaul ,,Mu isamaa on minu arm''. Kuid nagu Tiit Madisson pärast lausus, on laulmine kena küll, kuid sellega üksi ei saa vabadust kätte võita! Selle asemel peab olema märtreid nagu Jüri Kukk, Mart Niklus või Lagle Parek, kes sealsamas demonstratsioonil kutsus üles Stalini terrori ohvreid endaga kontakti võtma. Parekil olevat praegu organisatsioon üle 60 liikmega, kes Stalini aega uurivad.

7. sept. kutsutud Madisson uuesti võimude juurde ja talle teatatud, et kui ta nädala jooksul Eestist ei lahku, läheb ta Siberisse. Madisson ütles, et ta ei tahtnud enam vangi minna, seepärast nõustus ta lahkuma.

Siis võttis sõna ka Veljo Kalep, keda Laas leivat esitles. Kalep olevat oma esialgse pikema teksti kõrvale pannud ja ta lubas seda mõni teine kord esitada. Nüüd mainis ta ainult oma tutvusest Madissoniga ja kuidas neid oktoobris 1980 koos Pärnust Tallinna vanglasse viidi. Neid mõlemit olevat juba varem hoiatatud Olümpiamängude hea kordamineku takistamise eest. Nad mõlemad kuulusid Tartus asutatud ,,Nikluse gruppi'', mis järjest laienes. Madisson oli neile sidemeheks, mööda Eesti ringi sõites. Ta ütles veel, et kõikidest tookordsetest tegemistest ja olukordadest ei tohi veel praegu rääkida. 23. augusti mälestamise kampaania olevat alustanud Niklus ning Markus Hess võttis selle Kanadas üles ja populariseesis seda. Küsimuste perioodil hoiatas Madisson pagulasi VEKSA meelituste eest, öeldes et ta ei mõista hukka kirjanikke ja kunstnikke, keda VEKSA valve all ja eestvedamisel grupireisidel välja lastakse, kuid talle ja ta Eesti sõpradele on vastumeelt näha pilte, kus VEKSA tegelased nagu Arnold Meri välismail pagulaste hulgas eesti lippude ees seisavad.

Ta rõhutas, et välismail peaks Enn Tartole ja Mart Niklusele vabadust nõutame, ning avaldas lootust, et ka Niklus saab tulevikus siin Toronto E. Majas rääkida, kus ta nüüd oma vana sõbra Kalepiga jälle kokku sai. Ta mainis ka koolipoiste arreteerimist — kus 20 poissi Tihemetsa tehnikumist 70-datel aastatel sunnitöölaagreisse saadeti, sest nad julgesid oma patriotismi avaldada. Ta hoiatas kallide saadetiste, nagu autode, läkitamise eest Eestisse, sest inimesed kes neid asju saavad, eralduvad muust ühiskonnast ja käivad oma välismaiste kingitustega uhkeldamas. Elukalliduse kohta Eestis ütles ta, et kuigi keegi näljas ei ole, siiski on igast asjast puudus. Hea vorsti kilo maksab 7 kuni 11 rubla, kuna töölise palk on umb. 200—220 rubla kuus. Pakisaatmise kohta ei olnud ta nii kategooriline, öeldes et see on igaühele oma südametunnistuse asjaks. Kalep aga ütles, et tema on pakisaatmise poolt, sest pakid olevat tema perekonda ta vangisoleku ajal palju aidanud. Noorte hoiaku kohta Eestis lisas ta, et väliskülalistele on arusaamata, miks eesti noored tänaval sõimavad venelasi. Need sõimajad on ise tihti komsomoli liikmed. Gorbatshovi populaarsuse kohta mainis Madisson, et see on tõsi — inimesed ootavad talt palju, sest ta on palju lubanud. Kas see teostub, on raske ette kuulutada. KGB kindral Kortelaineni kohta ütles ta, et kui see 5 aastat tagasi Eestisse tuli, ei osanud ta üldse keelt ja nimetas end eestlaseks — vene keeles. Kuid nüüd olevat ta midagi juurde õppinud. Ristlaan olevat aga rumees, kes ainult venelaste käske täidab. Ta oma parteikaaslasedki ütlevat, et ta ei kõlbaks isegi kolohoosi-juhatajaks, veel vähem peaministriks või parteisekretäriks.

Umbes kahetunnine kõnekoosolek lõppes tugeva aplausiga. Ermi Soomet ja Valdu Lillakas andsid Veljo Kalepile kui Kanada elanikule üle ,,Eestlased Kanadas'' I ja teise osa ning Hain Rebas kutsuti kõiki 14. nov. Trinity College saali, kus ta peab ettekande nendest kuulsatest ,,ajaloo valgetest laikudest.''

Nii suure rahvahulgaga kõnekoosolekut, kus kõnelejate igat sõna hoolikalt jälgitakse, ei ole Torontos ammu nähtud.

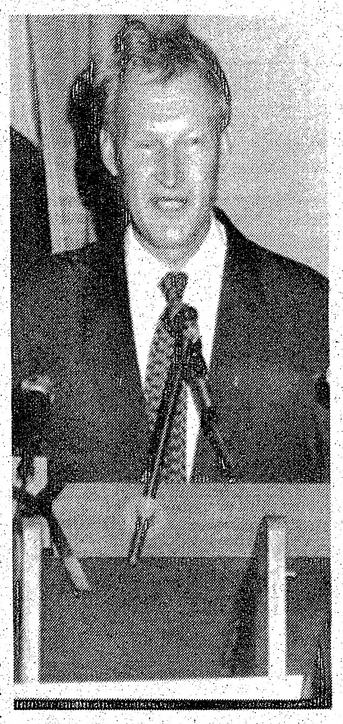

Veljo Kalep ja Tiit Madisson kõnelemas.

Kuulutamine
„VABA EESTLASE$"
täidab oma eesmärgi!

Manalasse langenud Soomepoiste kilda astus mu sõber ja koolivend

Heino Susi

Tänulikus sõpruses mälestades

ILME

Ontario põtradest

Ontarios on põtru palju — Michigani osariigis on need suurulukid aga välja suremas. Seepärast viidi hiljuti Ontario Algonquin'i pargist 29 põtra Marquette lähedale Michigani osariigis, kus nad peavad nüüd kodunema.

See on juba teine Ontario põtrade ülekanne Michigani. Esimest korda toimus see aastal 1985, mil viidi samasuur arv põtru, millest 10 olid isased ehk ,,pullid'', Michigani Upper Peninsula piirkonda. Kuid nende juurdekasv ei olnud nii kiire kui oli oodatud. Seepärast läks nüüd sinna teine saadetis. Aastaks 2000 loodetakse Michigani põtrade arvu olevat kasvanud 1000 ligi.

Teistkordse saadetise korral oli ,,pullide'' käes ülekaal — 15 olid isased, 14 emased. See toimus veebruari algupoolel ja võttis aega kaks nädalat. Praegu loetakse Michiganis 77 põtra, kel kevadel vasikate tõttu on juurdekasvu oodata.

Algonquini põdrad vaigistati droogide abil (neile lasti kopteritelt süstid selga või kaela). Siis tõsteti nad õhku ja viidi kogumiskohta, kus nad loomaarstide poolt inspekteeriti ja raamkastides veoautodele laeti. Ning teekond läkski Michigani poole. Kaks põtradest suri juba Algonquinis ja üks hiljem Michiganis — nende süsteem ei kannatanud drooge ja kinnivõtmisele kaasuvat shokki. Kolimisoperatsioon läks maksma 80.000 dollarit, mille Michigani osariik kinni maksis. Väljanopitud põtrade arv on vahem kui 1 protsent Algonquini 4000-päisest karjast, ütleb pargisuperintendent George Whitney.

Ontario Loodusvarade Ministerium teatab siia juurde, et nende kompuuterid on praegu järgmise aasta põtrade-saaki välja rehkendamas. Teatavasti alustati 1983.a. nõndanimetatud ,,valikjahi'' programmiga, kus põdrakütid jahilubade peale pidid loosi võtma. Ehkki 1988. aasta jahihooajaks arvatakse põtradearv Ontarios olevat tublisti kasvanud, jäädakse siiski käesolevad aastal esialgu loosivõtmise-süsteemile kindlaks, mida piirkondade järgi kohandatakse.

Kuigi kõik ootusärevad põdrakütid ei saa pulli — või emaselitentsi, võivad kõik kes soovivad põdrajahile minna — põdravasikate laskmises võib igaüks litsentsi saada, sest paljud neist surevad nagunii karmi talve jooksul.

Maakondade ,,Reis Läände'' meenutusõhtu

Kolmapäeva õhtul, 21. oktoobril olid Eesti Maja suurde saali kogunenud poolteistsada inimest, kes võtsid osa Maakondliku Esinduskogu poolt möödunud suvel korraldatud reisist Vancouverisse Lääneranniku Eesti Päevadele. Reis toimus lennuteel, kusjuures tagasiteel Torontosse läbiti Kaljumäed bussidega kuni Calgary'ni, kust jatkati koduteed jällegi õhuteel.

Reis kestis 11 päeva, milledest 5 päeva veedeti lääneranniku eestlaste keskel nende suurpidustustel, mis toimuvad iga teine aasta USA linnades ja üks kord iga kümnes aasta Kanadas. Toronto grupp tõi reisilt kaasa toredaid mälestusi, palju pilte, seisvaid ja liikuvaid, mida siis vaadati üksteisega kohvilauas vesteldes.

Väikesed kingitused anti maakondade reisijuhile Endel Ainsaar'ele Eatoni reisibüroo juhatajale Willy van Kemenade'le ja reisinõunikule Frances Brown'ile, kellede abi ulatus kaugemale ettenähtud ametikohustustest.

Leiti, et maakonnad demonstreerisid oma muude edukate ettevõtmiste kõrval ka oskust reiside korraldamiseks. Kui küsiti, kes oleks näiteks nõus kaasa sõitma kahe aasta pärast järgmistele Läänerannikku Eesti Päevadele, mis toimuvad Los Angeles'is, tõusis umbes 40 kätt.

E.A.

Finn Carpet Care

PUHASTAME

seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit • auto sisemust • kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.

• Scotchgard •
kodudes • kontorites

225-1749

Pentti *Peter*

Juuste pikkusest N. Liidus

MOSKVA (Reuter) — Eestis kutsuti üks kohtunik ise vastust andma selle eest, et ta mõistis 15 päevaks vangi ühe kooliõpetaja kel olid liiga pikad juuksed, teatab Eesti N. Vabariigis ilmuv venekeelne ajaleht ,,Molodjozh Estonii''.

Oma 26. märtsi numbris teatab see noorteleht, et N. Eesti Ülemkohus tühistas kohtuniku otsuse ja vabariigi justiitsministeerium alustas kohtuniku vastu distsiplinaarse menetlusega. Ei nimetatud, mida talle karistuseks määrati, kuid tema otsust, et kooliõpetaja liig-pikad juuksed olid ,,sotsialistliku moraali vastu ning seega häbiväärsed'' peeti naeruväärseks.

Kas peasekretär Gorbatshovi ,,glasnost'' kehtib nüüd ka soengute kohta? (toimetuse märkus).

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDU
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval 1. nov. kell homm. USUPUHASTUSPÜH JUMALATEENISTUS.

Pühap., 8. nov. kell 2 p koguduse iga-aastane loterii. malateenistust ei ole.

Pühap., 15. nov. kell 11 homm. pühapäevane JUMAL TEENISTUS.

Pühap., 22. nov. kell 4 SURNUTE-PÜHA JUMAL TEENISTUS armulauaga. Lau koguduse segakoor.

Pühapäevakool iga jumalat nistuse ajal. Leerieelsed iga h mikuse jumalateenistuse ajal.

Segakoori harjutused esmasp viti kell 6.30 õ.

Koguduse kantselei on ava neljapäeviti kella 10 homm. k kella 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNN teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja r japäeviti kella 4—8 õhtul.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allma jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
M1N 2T6
Tel. 698-7977 või 766-7853
Kirikukantseleis tel. 921-941

Koguduse 35. aastapäeva MALATEENISTUS on püh 1. nov. kell 3 p.l. Jutlustab õp ja E. Lootsmaa Londonist. Lau ansambel. Jumalateenistus järgneb koosviibim einelauaga.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisel esmaspäeval ki juures kell 6—8 õhtul, või k kuleppel.

TORONTO EESTI SEITSMENDA-PÄEVA ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave., Toron
Broadview allmaaraudtee trammipeatuse vastas, hispaanlaste kiriklas.
Tel. 626-3417

JUMALATEENISTUS laupäeval kell 9.30 homm. ja 11 e.l. PIIBLIKOOLIGA. K eestlased on kutsutud!

KIRIKUD

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto, Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 1. nov. kell 11 homm. USUPUHASTUSPÜHA JUMALATEENISTUS.

Pühap., 8. nov. kell 2 p.l. koguduse iga-aastane loterii. Jumalateenistust ei ole.

Pühap., 15. nov. kell 11.00 homm. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühap., 22. nov. kell 4 p.l. SURNUTE-PÜHA JUMALATEENISTUS armulauaga. Laulab koguduse segakoor.

Pühapäevakool iga jumalateenistuse ajal. Leerieelsed iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

Segakoori harjutused esmaspäeviti kell 6.30 õ.

Koguduse kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 4—8 õhtul.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St., Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd.,
Scarborough, Ont.
M1N 2T6
Tel. 698-7977 või 766-7853
Kirikukantseleis tel. 921-9417

Koguduse 35. aastapäeva JUMALATEENISTUS on pühap., 1. nov. kell 3 p.l. Jutlustab õpetaja E. Lootsmaa Londonist. Laulab ansambel. Jumalateenistusele järgneb koosviibimine einelauaga.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on igal teisel esmaspäeval kiriku juures kell 6—8 õhtul, või kokkuleppel.

TORONTO EESTI SEITSMENDA-PÄEVA ADVENTKOGUDUS
804 Broadview Ave., Toronto
Broadview allmaaraudtee trammipeatuse vastas, hispaanlaste kiriklas.
Tel. 626-3417

JUMALATEENISTUS igal laupäeval kell 9.30 homm. ja kell 11 e.l. PIIBLIKOOLIGA. Kõik eestlased on kutsutud!

Armast

Valdeko Reikman'i

leinavad

KARIN KATTAI
ERIKA KATTAI

TORONTO EESTI AP.-ÕIGEUSU KOGUDUS
R R 5, Orangeville, Ontario
Praost E. Lepik
Tel. 1-519-941-4309

Pühap., 1. nov. kell 2 p.l. JUMALATEENISTUS Peetri kirikus. Teenib praost E. Lepik. Jutlustab vaimuliku ameti kandidaat Johannes Järvalt. Laulab koguduse segakoor G. Raagi juhatusel. Laululehed.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul.
Tel. 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 1. nov. kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul. Pühapäevakool, leeritund, leerieelsed. Pärast jumalateenistust all saalis VALGUSPILDID kiriku värvilistest akendest. Kõik kutsutud.

Näitemüügi korjajad tooge ära oma annetused.

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 8. nov. kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul. Pärast jumalateenistust NÄITEMÜÜK all saalides. Rikkalik loterii, einelaud.

Eelteade: PIIBLINÄDAL 16, 17, 18. nov. Peab õp. T. Vaga.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED ja pühapäevakool igal pühapäeval kell 9.30 h.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID: õp. A. Taul kolmapäeva hommikuti kell 9.30—12.00 ja neljapäeva õhtuti kell 6—8.

Õp. E. Heinsoo — esmasp., teisip., ja neljap. kell 12—4.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

Jälgige eesti organisatsioonide tegevust VABA EESTLASES!

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
Tel. 429-7984

„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 1. nov. kell 10 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb J. Andreller.

Kell 10.15 pühapäevakool täiskasvanuile ja noortele, kell 11 lastele.

Kell 11 Usupuhastupüha JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid. Laulab segakoor, pasunaa. Issanda surma mälestamine.

Kell 6 õ. KUULUTUSKOOSOLEK. Kõnelevad H. Puu ja K. Medri. Laulab trio.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Pühapäeval, 1. nov. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS Issanda lauaga. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 4. okt. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 8. nov. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 11. nov. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 15. nov. kell 11 homm. VABAKOGUDUSE AASTAPÄEVA pühitsemine. Laulab ansambel. Külaliskõneleja Heino Promm. Päevakohane kava kohvilauas.

Teisipäeval, 17. nov. kell 11 PALVUS kirikus.

Kolmapäeval, 18. nov. kell 6.õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 22. nov. kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 25. nov. kell 6 õ. PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 29. nov. kell 11 homm.

1. Kristuse tulemisepüha JUMALATEENISTUS. Laulab naisansambel. Teenib E. Saraoja.

Murray E. Newbigging Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Lahkus armas sõber

Valdeko Reikman

leinavad kurbuses ja avaldavad südamlikku kaastunnet abikaasa HELLELE ja lastele

OLGA ja KALJU AKKERTA
ANU ja PEETER AUKSI
EHA ja VÄINO EINOLA
WOLDEMAR JAAKU abikaasaga
VILMA ja ALBERT JAANSOO
VALDEK LENK perekonnaga
KALJO LOONE perekonnaga
LY ja KARL MARTIN
SALME ja ERNST REIMA
LEMBIT TÕNNIS
AINO ja ARTUR VAART

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):
KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—
USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—
VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi.
Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata
VABA EESTLANE
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .....
..... 19..... Tellimise katteks lisan $ .....
siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).
Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 27. oktoobril 1987 — Tuesday, October 27, 1987

Sündmuste kalender

• *Neljap., 1. okt. kuni laup., 31. okt. EKKT XXXII Sügisaastanäitus. Northern District Library — Stairwell Gallery, 40 Orchard View Blvd., Toronto.*

• *Kolmapäeval, 28. oktoobril kell 7 õ. Eesti Majas Hilja Jukkumi loeng „Pidulaud läbi aegade".*

• *29. oktoobrist kuni 17. novembrini O. Timmase akvarellide näitus „Wildernes Forms". Karney Daniels Gallery, 11 Yorkville Ave. Avamine neljapäeval, 29. okt. kell 5-9 õ.*

• *Neljapäeval, 29. okt. kell 7.30 õ. Eesti Majas T.E. Aiandusklubi loeng — M. Lepik.*

• *Reedel, 30. okt. Tartu College'is kell 20.00 AK Mardipidu.*

• *Pühapäeval, 8. nov. kell 1 p.l. Eesti Majas Maakondliku Esinduskogu Rahvustoitude Pärastlõuna.*

• *Pühapäeval, 1. novembril kell 12—4 Eesti Maja keskmises saalis Gaidlipkond „Põhjala Tütred" Jõululaat.*

• *Pühapäeval, 1. nov. kell 3 p.l. Eesti Majas Eesti Invaliide Toetava Naisringi Moenäitus.*

• *Esmaspäeval, 2. nov. kell 19.30 Eesti Majas Majandusklubi loenguõhtu — mag. A. Kimmel „USA-Kanada Vabakaubandus".*

• *Reedel, 6. nov. kell 2 p.l. Eesti Majas Arville Pusträm-Uus'i kunstinäitus, avatud ka laup. ja pühapäeval.*

• *Lana Kasak'u sulekunstinäitus 6., 7. ja 8. novembril Edwards Gardens, 777 Lawrence Ave. E.*

• *Laupäeval, 7. novembril kell 7 õ. Hiidlaste Mardipidu Eesti Majas.*

• *Pühapäeval, 8. nov. Eesti Rahvusteater — Oskar Lutsu „Tagahoovis".*

• *Pühapäeval, 8. nov. kell 15.30 Castle Frank High School aulas O. Lutsu „Tagahoovis", Eesti Rahvusteater.*

• *Laupäeval, 14. ja pühap., 15. nov. Eesti Majas Walter Loodi maalide näitus.*

• *Laupäeval, 21. nov. kell 6.30 õ. Eesti Majas Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi 30. a. Juubelipidu.*

• *Laupäeval, 12. dets. kell 18.00 Hart House'is dr. Hain Rebas'e loeng „Reflection on a Nation's Fate".*

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

31. okt. ja 1. november
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

7. ja 8. novembril
dr. J. Marley, tel. 921-7777

14. ja 15. novembril
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

21. ja 22. novembril
dr. A Rebane, tel. 461-6383

Kirikuakende valguspiltide näitamine

Pühapäeval, 1. novembril kohe pärast jumalateenistust toimub Peetri kiriku suures saalis valguspiltide näitamine, kirikuakende komitee korraldusel. Valguspilte enda ja teiste kunstnike töödest näitab Lutz Haufschied. Tema on tunnustatud kunstnik värviliste akende alal. Haufschied'i aknaid on näha mitmes kirikus nii Kanadas kui ka Ameerika Ühendriikides. Ta töötab praegu ka Dome staadioni juures, valmistades sellele aknaid. Kui teid huvitab Peetri kirikule kunstipäraste värviliste akende muretsemine, siis tulge kindlasti neid valguspilte vaatama!

Gaidide ja skautide Maailmalaager Austraalias

Eesti gaidide ja skautide Maailmalaager „Lõunarist" toimub Austraalias kohe peale Ülemaailmseid Eesti Päevi, alates 5. jaanuaril, 1989 ja lõpeb 10. jaanuaril, 1989. Asukohaks on Kilmore, mis asub Melbourne'i linnast umbes 60 km kaugusel. Melbourne'ist laagrisse ja tagasi saab olema korraldatud ühistransport ja 10. jaanuari õhtul on kavas omavaheline koosviibimine Melbourne'i Eesti Majas. Maailmalaagrist võivad osa võtta ka külalised, moodustades selleks omaette all-laagri.

Kanada Eesti Gaidide ja Skautide Malevad on alustanud esindusüksuste koostamisega ja ettevalmistustega. Seni on Kanada Malevatest registreerinud umbes 50 osavõtjat. Informatsioonikoosolek ja ühine nõupidamine, kõigile noortele ja juhtidele kes kavatsevad Maailmalaagrist osa võtta, toimub neljapäeval, 29. oktoobril k.a. kell 7.30 õhtul Toronto Eesti Maja Noorteruumis. Palum ka noorte vanemaid sellest koosolekust osa võtta. Informatsiooniks palun helistada: pr. Tiia Kütt — tel. 889-1063.

Eesti Gaidide Malev Kanadas
Eesti Skautide Malev Kanadas

Pihelgase perekond saabus Soome

Pärast 6-aastast ootamiseaega lubati dissidendi perel lahkuda

5. oktoobril saabus Helsingisse Peeter Pihelgase abikaasa Tiina koos poegade Vello ja Valdeko'ga. VE on Pihelgase demonstratsioonidest Stokholmis N. Liidu suursaatkonna ees varemgi kirjutanud. Kui Tiit Madisson N. Liidust välja sai, lubati ka Pihelgase perel lahkuda. Nüüd ongi nad välja jõudnud. Ilmselt on Gorbatshovi administratsioon väga tundlik igat laadi publitsiteedi osas — „glasnost" ju tähendabki avalikustamist või avalikuks tegemist.

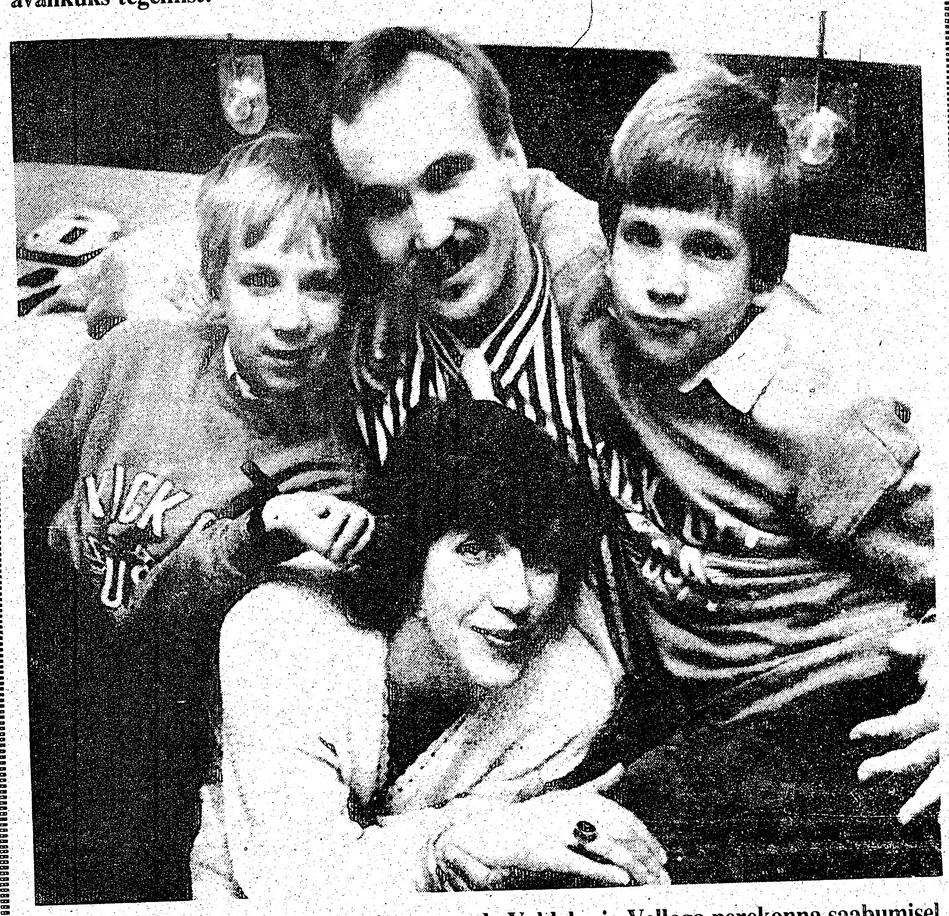

Peeter Pihelgas abikaasa Tiina ning poegade Valdeko ja Velloga perekonna saabumisel Tallinnast Helsingi sadamasse. 6. oktoobril sõitsid nad edasi Stokhomi perekonna koju Helenelundis. Rootsi ajakirjandus, raadio ja TV olid pikemat aega pühendanud tähelepanu Peeter Pihelgase perekonna vägivaldsele kinnihoidmisele. Kui siis lõpuks perekond 5. okt. saabus, näitas Rootsi TV seda 6. okt. oma päevauudiste saates.

UUT SOOMEST
Finn Crisp kuivikleib • PAULIG kohv, PANDA ja CHYMOS kompvekid ja palju muud
Helistage 425-0450

Viking Foods & Imports
133 Laird Drive, Toronto, Ontario M4S 3V5
TALVISED LAHTIOLEKUAJAD:
Esmaspäeviti suletud, teisipäevast—neljapäevani 8—6, reedel 8—7, laupäeviti 8—4

Eesti Ühispanga puhastulu ületab eelarve

Möödunud neljapäeval eesti ajalehtedele antud jutuajamisel märkis Toronto Ühispanga juhatus, et tingituna üldisest majanduslikust heaolust ja stabiilsetest intressimääradest Ontarios, on panga edu jätkunud. Käesoleva aasta esimese 9 kuu kestel on Ühispanga äriseis 30,3 miljonit dollarit. Netto-tulu on 245.000 dollarit, mis on märgitavalt suurem 87 aasta eelarvest. Panga juhatus on otsustanud Eesti Ühispanga sisse lülitamise üldisse raha-asutuste süsteemi Põhja-Ameerika kontinendi ulatuses. Pangaliikmete arv on käesoleval aastal kasvanud 37 võrra, ulatudes nüüd 5039 liikmeni.

Luterlaste ühine kokkutulek Peetri kirikus

Laupäeval, 31. oktoobril algusega kl. 9.30 hommikul korraldatakse Toronto Luteri Usu kirikute poolt „MINI-MISSION" meie kirikus. Eesmärk on koguduseliikmetele tutvustada välismisjoni tööd, mida luterlased teevad. Selle töö tutvustamiseks näidatakse filme, peetakse loenguid ja antakse võimalus diskussiooniks. Peetri koguduse naisring valmistab lõunasöögi.

Lühiuudised

MANAMA (UPI) — Iraanlaste poolt välja lastud „Siidiussi" (Silkworm) rakett tabas Kuveidi naftasadamat, tekitades tulekahju ja vigastades vähemalt kolm töölist, teatatakse siit araabia väikeriigist. Teherani raadio teatas raketirünnakust, kuid ilma mingite kommentaarideta. Kuveidi kaitseminister ütleb, et rakett lasti välja iraanlaste poolt okupeeritud Faw poolsaarelt.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"